

فاكسىنى كۆرۈنە (كۆڭۈل - 19) ى ئەو كەسانەى كە كاردەكەن يان بىلەن تەتەۋە لە خانەى چاۋدېرى: رېنمايى كارپىكىردن

كورتە

بە درىزايى ماۋەى پەتاي فابرىسى كۆرۈنە (كۆڭۈل - 19)، فەرمانىرانى خانەى چاۋدېرى كارپىكى مەزنىان كىرەۋە و ئەۋانەىان پاراستۋە كە زۆرتىرە مەترسى كۆڭۈل-19 يان لەسەر بوۋە. خەلىكى لە سەرانسەرى ئەم كەرتە ھەئسانەۋە بۇ ئەم ئالنگارىيە بېۋىنەيە و و زىاتىريان ئەنجامدا بۇ پاراستى سەلامەتى ئەۋانەى چاۋدېرىان دەكىردن.

ئېمە ئەم كارە مەزنىە بەرزەنرەنرەنە كە ئەم كەسانەى لە خانەى چاۋدېرىكەن ئەنجامىاندالە 18 مانگى رابىرەدودا بۇ چاۋدېرىكىردنى ئەم كەسانەى كە زۆرتىرە مەترسى كۆڭۈل-19 يان لەسەر بوۋە. دەمانەۋىت دۇنيابىن لەۋەى كە خانەكانى چاۋدېرى سەلامەتن بەگۆرەى تۋانا بۇ ئەم ستافانەى كە لەۋىچ كاردەكەن لەگەل ئەم كەسانەى چاۋدېرىان دەكەن. لەۋ باۋەرەداين كە باشتىرەن شېۋە بۇ ئەنجامدانى ئەمە برىتتە لەۋەى كە دۇنيابىنەۋە ھەمۇ كەسپك ئۆفەرى فاكسىنەكە ۋەردەگىرەت، ۋەربىگىرەت.

فاكسىنلەنەن باشتىرەن پاراستن دابىندەكەت لە دىزى فابرىسەكە بۇ ھەردۋەك لە ستافەكە و دانىشتۋانى خانەى چاۋدېرى. لە 11 مانگى 11 ى 2021، ھەمۇ كاركەرانى خانەى چاۋدېرى، و ھەر كەسپ: كە دەچىتتە ناۋ خانەى چاۋدېرى، پىۋىستە بە تەۋاى فاكسىن كرابت، تەنھا لەۋ كاتانەدا نەبىت كە بەگۆرەى رېنمايەكان پىۋىست نەكەت.

فاكىن لېدان دەتۋاندرەت ۋادەى بۇدەبندىرەت لە رېگەى [خزمەتگۈزارى نەتەۋەى ۋادەدانان](#) يان تەلەفۇنكىردن بۇ 119. ھەروەھا دەتۋاندرەت بچنە يەككەل لەۋ سەدان سەنتەرانەى كە راستەۋخۇ دەچىت بۇيان لە سەرانسەرى وۋالاندا بەجى ئەۋەى پىۋىستىكەت ۋادەدانندىرەت لەپىشۋودا. [نرىكترەن سەنتەل لەخۇت بۇزەرەۋە](#).

كات بۇ جىبەجىكىردن

All care home workers to be vaccinated

16-week
grace period
starts

22 July

Last date for care home
workers to get their first
dose so they are fully
vaccinated by the time
regulations come into force

16 September

Regulations
come into force

11 November

رۆژه گرینگهكان بۇ زانين:

- 22ى مانگى 7 (ئەمە ئەم كاتەپە كە ماوەى شوخى دەستپىدەكات)
- 16ى مانگى 9 (دوا رۆژ بۇ كاركەرانى خانەى چاودىرى بۇ ئەمەى يەكەم ژەمى فاكسىن وەربگرن بۇ ئەمەى تا كاتى ديارىكراو بۇ جىبەجىكرەدى رىنمايەكان بەتەواى خۇيان فاكسىن كرىنەت)
- 11ى مانگى 11 (رىنمايەكان جىبەجىدەكرىن)

چۆن رىنمايەكان بەكاربەندىرەت

مەبەستى ئەم رىبەرە

ئەم رىنمايەكان بۇچالاكى بەردەوامە لە خانەى چاودىرى - ئەمە پىدانى شوينى مانەوش دەگرىتەمە لەگەل پەرستار و چاودىرى كەسى. ئەمە دروستكراو بۇ يارمەتيدان لە جىبەجىكرەدى ياساى چاودىرى تەندروستى و كۆمەرىمە 2008 (چالاكى بەردەوام) (ھەمەوار كراو) (قايرۇسى كۆرۇنا) رىنمايەكان 2021 (رىنمايەكان). ئەم رىنمايەكان پىنوستىيان بە كەسانى تۆمار كراوى كۆمىسۇنى كوالىتى چاودىرى (CQC) ھەپە لەگەل ئەم خانەى چاودىرىمانەى تۆمار كراون (كە شوينى مانەوش دابىندەكات لەگەل پەرستار يان چاودىرى كەسى) بۇ دۇنيا بون لەمەى كەسىك لە دەرگا ناچىتە ژورەمە جگە لەمانەى فاكسىن كراون. ئەمە ھەندىك ھالەتى تاپەتە تىداپە.

رىنمايەكان دەستىيان پىكرا لە پەرلەمان لە 22ى 6ى 2021 و رىكخران لە 22ى 7ى 2021.

ئەم رىنمايەكان بۇ كىبە

ئەم رىنمايەكان بۇ ئەمانەپە كە خزمەتگوزارى پىشكەشكەمەن، كوكمەرانانى خوجىبى، كاركەران (بە ستافى ئەجنىسەمە) و دانىشتۇوانى CQC - خانەى چاودىرى رىكخراو ئەمانەى كە شوينى مانەوش دابىندەمەن بۇ ئەمە كەسانەى كە پىنوستىيان بە پەرستار و چاودىرى كەسىپە.

ئەم رىنمايەكان بۇ ھەمەو كەسانى پىسپور و بازەرگان كە دىنە نىو ئەم رىكخستەمە.

پیشہ کی

پیدانی فاکسین

پیدانی فاکسین کو فید-19 بہ خانہ کانی چاودیری کاریکی گرینگ بوہ، سووپاس بۆ رابہری و ھاوکاری کاریگر له سہرانسہری سیکتہری چاودیری کومہ لایمتی و ئین ئیچ ئیس، بہ ہماہہنگی لہگہل دہسہ لاتدارہ خوجیبہکان، ہسروہا خوتر خانکردنی بہرپوہ بہرانی خانہ کانی چاودیری کہ پشتگیری ستافہکانیان دہکرد و ھانیاندہدا. زیاتر له 1.26 ملیون کارہکری کومہ لایمتی له ئینگلترا له ئیستادا بہتہواوی فاکسینکراون - ھہنگاویکی گرینگہ بۆ پاراستنی خویان، خوشہویستانیان، و ئہوانہی کہ گرینگیان پیدہدہن، لہوہی کہ نہہیلن زۆر نہخوشبکھون یان بمرن بہووی کوفید-19 مہ.

بۆچی گرینگہ کہ فاکسین و ہر بگری

له سال و نیوی رابردوومہ، بہداحوہ کوفید-19 چہدین ھزار ژبانی لیسہندوین، بہتایہتی، لہناو کسہ بہتہمنہکان، ئہوانہی کہ کیشہی تہندروستیان ھہوو و ئہوانہش کہ پیوستیان بہ شیوازیکی چاودیریکردن بو کہ له خانہی چاودیریکردن بہرہستبوو.

گروپی راپوزکاری زانستی بۆ نیمیرجنسی (SAGE) گروپی کارکردنی چاودیری کومہ لایمتی ئہوہی دووپانکردوہ ئہوانہی له خانہی چاودیری دہژین بہ تاییہتی کاریگرہوینہ بہ پتای کوفید-19، بہھوکاری تیکہلہی زیادہوونی مہترسی دہر نہجامی تووند دوا تووشبوون بہ کوفید-19 و مہترسی بلابوونہوہ له باری لیکنزیکبوون.

له مانگی 1 ی 2021 مہ، خانہی چاودیری ستافیان بۆ زیاتر له 21 ملیون جار پشکنیوہ و 1.2 ملیار ماددہی تیسٹکدنیان بہکار ھیناوه. بہلئ، جگہ لہو پاریزگاریہ و باشترین ھولہکانی ستافی کارکەر، نیمہ بلابوونہومان بینوہ لہ ھہموو شاریکی بچوک له سہرانسہری ھہریمکان و [نزیکی 14,000 نیشہجینی خانہی چاودیری مردون بہووی کوفید-19 له سہرئای نهم سالہوو.](#)

ئیستا یهك شت ھہیہ کہ جباوازیہکی گرینگ دروستدہکات، و کہ ژبان دانیشتووان و ستافی خانہی چاودیری دہپاریزیت: فاکسین و مرگرتن.

ئہوانہی کہ فاکسینیان و مرگرتوہ باشتر پاریزراون له توند نہخوشکھوتن و مردن بہووی کوفید-19. ئہوانہی کہ فاکسینیان و مرگرتوہ باشتر پاریزراون له توند نہخوشکھوتن و مردن بہووی کوفید پ9 شیکردنہوہی [نہجامدراو لہ لایمن تہندروستی گشتی ئینگلترا](#)

PHE لہسہر کاریگرہی راستہوخۆ و ناراستہوخۆی پروگرامی فاکسین و مرگرتن لہسہر نہخوشکھوتن و مردن، ئہوہ دہرہمخات کہ پروگرامی فاکسین لیدان، تاومکو 15 ی مانگی 7 ی 2021، بۆتہ نہہیشتنی ئیپان 11 بۆ 12.5 ملیون تووشبوون و لہنئوان 35,200 و

38,600 مردن له کاتی دہستپیکردنی پروگرامی فاکسین لیدانہو.

بہلگہ ھہیہ پیشنیاز دہکات کہ فاکسین کوفید-19 ھسروہا ریگری دہکات لہوانہی کہ تووشی فایرۆسہکھبون لہوہی کسانہی تر تووش نہکمن. لیکولینہوہ لہ لایمن PHE ئہوہ پیشان دہدات کہ ئہوانہی تووشی فایرۆسہکہ دہبن 3 ھہفتہ دوا و مرگرتنی یهك ژمہی فاکسینی فایزمر (Pfizer-BioNTech) یان ئہسترازینکا (AstraZeneca) ئہوا ئہگہری گواستہوہی فایرۆسہکہ بۆ کسانہی تری خیزانہکھیان کھمترہوہ لہنئوان 38% و 49% بہرورد بہوانہی کہ فاکسینیان و مرگرتوہ.

تہنانت کہ بہریتانیا بہشیوہیہکی فہرمی زۆربہی بہرہستہ یاساییہکانی کوفید-19 ی ھہلگرتوہ، بہلام فایرۆسہکہ دہمینتہوہ بہ ھہندیک شیوازیان فورم و دہبی نیمہ فیربین لہگہلیدا بژین. بہرہوام دہبیت لہ بلابوونہوہ، وہ لہوانہیہ جوری نویی لی پیدابیت.

ھہرچہندہ بینیمان کہ و مرگرتنیک بہہیز ھہیہ بۆ فاکسین لہنئو نیشہتہجیبوانی مالی چاودیری، بہلام ھہندیک کس ھمن کہ ناتوانیت فاکسین و ہر بگرن و ھہندیکیش ھمن کاریگرہی فاکسین لہسہریان کھمترہ. سہرمرای ئہمانہش، ھہندیک لہ نیشہتہجیبوان بہبہر دہوامی لہ مہترسی گہورہی دہر نہجامہکانی کوفید-19 دا دہبن. ئہم زستانہ، ئہگہری

تیکه‌لېوونى کوفيد-19 و پټای وهرزى (په‌سیو) هېره‌شې ژيان دهکات بۆ سر دانېشتوانى مالى چاودېزى، که له‌وانه‌په له مټرسى گهوره‌داین به‌هوى ته‌مېنانه‌وه، ېان به‌هوى بارودوخى تهن‌دروستېيان ياخود په‌که‌وتېيان.

وهرگرتنى فاکسېن له‌دزى کوفيد-19 باشتړين ريگايه که به‌هوى‌وه کارگوزاران دټوانن پاريزگارى له خويان بکه‌ن وه له‌وانه‌ش که چاودېريان دهکمن بۆ سه‌لامټبون له کارېگه‌ريه‌کانى فايروسه‌که. پاريزگارېکردن له ناستى به‌رزى ستاف که فاکسېنيان وهرگر توه له نېستا و له داهاتوودا گرنگه، چونکه نه‌وان نه‌و که‌سانه‌ن ده‌چنه ناو هيزى کاره‌وه، بۆ که‌مکرده‌وى مټرسى بلاوبوونه‌وى له مالمکانى چاودېريدا، که به‌به‌رده‌وامى شوېنېکى مټرسيدارى گهوره ده‌بيت.

له‌کوى زانيارى دهر باره‌ى فاکسېنه‌کانى کوفيد-19 ده‌دورز رېته‌وه

هېروکو نيمه به‌ره و نه‌و رېسايانه دهر وېن که به‌رکار ده‌کړين، گرنگه که پاريزگارى له هېوله‌کامان بکه‌ن بۆ پالېشټيکردن و هاندانى ستافى مالى چاودېزى بۆ وهرگرتنى فاکسېن. نيمه ده‌زانين که گفټوگورکردن له‌گه‌ل هاورى متمانه پېکراوه‌کان ېان شارمزا پزېشکيه‌کان ده‌کړى جياوازي راسته‌فېنه دروست بکات. چهندين سرچاوه‌ى چاپکراو هېن که زانيار ېيان تيادايه دهر باره‌ى فاکسېنه‌که که دټوانرې به‌کار به‌پنرېن بۆ پالېشټيکردنې نه‌م گفټوگور زه‌مه‌تانه، که ههموويان به‌رده‌ستن به 19 زمانى جياواز هوه.

[فاکسېنى کوفيد-19: رېنمايى بۆ پېگه‌يشټوان](#)

[فاکسېنى کوفيد-19: دواى وهرگرتنى فاکسېن چاوه‌رې چى بکه‌ين](#)

[فاکسېنى کوفيد-19 و مه‌ينى خوين](#)

[فاکسېنى کوفيد-19: ژنان له ته‌مېنى مندالېووندا، نه‌وانه‌ى نېستا سکېرن ېان نه‌وانه‌ى شېر ده‌دن به‌ مندال](#)

[فاکسېنى کوفيد-19: نامېلکه‌ى ناسان-خوينراوه](#)

[NHS نېنگلټرا و NHS باشتړ کروى له‌مدن نامرازه‌کانى په‌يوه‌ندى فاکسېنى کوفيد-19 \(فېديوگان به‌ زمانه جياواز مکان\)](#)

به‌شى تهن‌دروستى و چاودېزى کومه‌لايه‌تى نامرازېکى سرچاوه‌کانى به‌ر ههمېنانه‌وه که تايه‌تمنده به‌ که‌رتى چاودېزى کومه‌لايه‌تى پېگه‌يشټوان. نه‌مه‌ش به‌شيوه‌ى تونلاين به‌رده‌سته له سه‌نټه‌رى سرچاوه‌ى که‌مه‌ينى تهن‌دروستى گشتى نېنگلټرا: [نامرازى په‌يوه‌نديه‌کانى فاکسېن بۆ چاودېزى کومه‌لايه‌تى پېگه‌يشټوان](#).

نامرازه‌که ناوه نوپده‌کړ ټه‌وه و نه‌مانه ده‌گر ټه‌وه:

- پرسيار و وه‌لامى لايه‌نى به‌شداربوو دهر باره‌ى فاکسېنه‌کانى کوفيد-19
- رېنمايى و سرچاوه‌کان که وه‌لامى نېگه‌رانېيه باوه‌کان ده‌داتوه دهر باره‌ى فاکسېنه‌کان، وه‌کو نه‌وه خسته‌وه، پېکه‌اته‌کان، هه‌ستيارى و خيرايبى گه‌باندن
- ناموزگارى سه‌ياره‌ت به‌ پالېه‌ستو خسته‌سه خه‌لک له‌باره‌ى وهرگرتنى فاکسېنه‌که
- فېديو له‌باره‌ى شارمزا ېيانى پزېشکى که گفټوگوره‌کمن دهر باره‌ى فاکسېنه‌کان
- فېديو و لېکولېنه‌وى حالته‌کان له‌باره‌ى کارگوزارانى چاودېزى کومه‌لايه‌تى که هاوبه‌شى ده‌کمن دهر باره‌ى چيرۆکه‌کانى وهرگرتنى فاکسېنى خويان

پالېشټى هېروه‌ها به‌رده‌سته له‌ريگه‌ى [به‌رنامه‌ى پالېوانانى کومه‌لگه](#) که برى £23.7 ملېون پاوه‌ندى بۆ ټېچووه‌کان کورکرووه‌تمه‌وه بۆ 60 نه‌نجومه‌ن و گروپى خوبخش له ته‌واوى نېنگلټرا دا. پالېوانانى کومه‌لگه راسته‌خو کارده‌کمن له‌گه‌ل نه‌و کومه‌لگه‌ميانه‌ى که به‌شيوه‌يه‌کى نه‌گونجاو کارېگه‌ريه‌بونه به‌ کوفيد-19 بۆ خيراکردنې متمانه‌يان به‌ فاکسېنه‌که. هاوشان له‌گه‌ل NHS و تيمه‌کانى تهن‌دروستى گشتى، نه‌وان کارده‌کمن بۆ وه‌لامدانه‌وى پرسياره‌کان و پالېشټيکردنې برياره دهر چووه‌کان دهر باره‌ى فاکسېنه‌که، به‌مه‌به‌ستى لابردي ناسته‌نگه‌کانى به‌رده‌مى وهرگرتنى فاکسېنه‌که.

زانباری زیاتر لهسه بهرنامهی کاری ئیستا بۆ هاندانی وهرگرنتی فاکسین، لهوانه ئه کردارانهی که پهوهستن به دستگههشتنی باشتر و وهلامدانهوهی نیگهراښهکانی لهوانه دوو دهن له وهرگرنتی فاکسینهکه، نامارهی بۆکراوه له پلانی وهرگرنتی فاکسینی کۆفید-19 له بهرینانیدا (له 13 ی شوباتی 2021 بلاوکراو متهوه).

سیاسهتهکه

بوختهپهک له ریساکان

ریساکان داوا دهکهن که تهواوی دابینکارانی خزمهتگوزاری تومارکراوی – CQC (یاخود بهریومههرانی تومارکراو) ی نیشهجیوون، لهوانه که خوازیاری چاودیریکردن یان چاودیری کهسین له مالتیکی چاودیریدا، دهی دهنیان لهوهی که هیچ کهسێک نهچته ناو مالتی چاودیری تهیا نهگهن:

- کهسهکه نیشهجیهی له مالتی چاودیری که کهسی تومارکراو بهکاریدههینیت (دانشتوو) – 'کهسی تومارکراو' مانای لهوهیه کهسهکه تومارکراوه له لایهن CQC و هکو بهریومههر یاخود دابینکاری خزمهتگوزاری پهوهندیدار به چالاکیهکی ریکخراو – لهه حالتهدا، چالاکیه ریکخراو که تایهتتهنده به نیشهجیکردنی له کهسانهی که پهیوستیان به ناگالیوون یان چاودیری کهسی ههیه.
- کهسهکه ههلساوه به دابینکردنی کهسی تومارکراو (یان لهوانه لهجیاتی کهسی تومارکراو مامهلهدهکهن) لهگهله بوونی بهلگه له دهنیان کراوه که:
  - لهوان کورسیکی تهواوی فاکسینیان وهرگر توه به فاکسینیکی ریکهپیدراو (تاکهکان دهوانن بیسهلمینن که بهتهواوی فاکسینیان وهرگر توه)
  - لهوان، به هۆکاری پزیشکی، نابی فاکسین وهربگرن (ئه کهسانه بهخشران به هۆکاری پزیشکی) – وردهکاری زیاتر له خوارمه ههیه
- بههۆکاری گونجاو پهیوسته بۆ کهسهکه به دابینکردنی یارمهتی لهناکاو له مالتی چاودیریدا (وردهکاری زیاتر له خوارمه ههیه)
- بههۆکاری گونجاو پهیوسته بۆ کهسهکه به دابینکردنی یارمهتی چاککردنهوهی خیرا له مالتی چاودیریدا (وردهکاری زیاتر له خوارمه ههیه)
- کهسهکه نهنامیکی خزمهتگوزاریههکانی لهناکاو له بهریومههر دنی نهرکهکانیاندا (وردهکاری زیاتر له خوارمه ههیه)
- کهسهکه هاوری یاخود خزمیکی دانشتوو و سهردانی دهکات (وردهکاری زیاتر له خوارمه ههیه – ئه ههروهها چاودیریکاری خۆرابی یان چاودیریکاری سهرهتایی دیاریکراویش دهگرتهوه)
- کهسهکه سهردانی دانشتوو پهک دهکات که خهریکه دهریت (وردهکاری زیاتر له خوارمه ههیه)
- بههۆکاری گونجاو پهیوسته بۆ کهسهکه که پالپشتی و دهنوایی دابین بکات بۆ له دانشتوو له که هاوریههک یاخود خزمیکی له مردوو (وردهکاری زیاتر له خوارمه ههیه)
- کهسهکه تهمنی له خوارووی 18 سالییههیه (وردهکاری زیاتر له خوارمه ههیه)

داواکاری وهرگرنتی فاکسین جیهی دهیت تهیا بهسه له خهلهکانهی که دهچنه دهرمهوهی شوینی چاودیری (پیناسهی 'مالتی چاودیری' شوینهکانی دهوروبهری ناگرتهوه). تا لهوهی که کهسێک نهچته ناو بالهخانهکه، لهوا پهیوست ناکات که حالتهی وهرگرنتی فاکسین پیشان بدن.

کهسه تومارکراوهکان

کهسی تومارکراو بهرپر سياره له دهنیان بوون لهوهی که ههموو له کهسانهی دهچنه ناو مالتی چاودیری فاکسینیان وهرگر توه یاخود بهخشران.

کهسی تومارکراو لهوهی کهسهیه که تومارکراوه له لایهن CQC و هکو بهریومههر یاخود دابینکاری خزمهتگوزاری.

کهسانی تومارکراو دهکری ریکخستن نهجام بدن بۆ کهسێکی تر بۆ نهجامدانی ههندیک نهرکی دیاریکراو بۆ یارمهتیدان له پابهندبوون به رینمایهکان. لهوکاتهی ئههه قبو لکراوه، بهلام کهسی تومارکراو لهوهی کهسهیه که لهرووی یاسایهوه بهرپر سياره دهربارهی پابهندبوون به ریساکان.

زانباری ههیه دهربارهی لهوهی که ئهه ریسایانه مانایان چیه سهبارته به کهسانی تومارکراو.

ژمه‌کانی چالاکردن (بره‌پیدان)

ژمه‌کانی بره‌پیدان له‌ئێستادا نه‌خراوته ناو ریساکان، به‌لام به‌ریو به‌ران به رژدی ئامۆژگاری کراون که هانی کارگوزاران بدهن بۆ وەرگرنتی فاکسینه‌کانی بره‌پیدان ئه‌گهر گونجاوبیت، وه به‌شیک بۆ فاکسینه‌کانی بره‌پیدان له‌وانه‌یه زیاد بکریت بۆ ریساکان له داهاوتودا.

دانیشتوان

ئه‌گهر که‌سیک دانیشتوو بیت یاخود دانیشتابنریت وکو دانیشتوو، ئه‌وان و هاوڕێ یان خزمه‌کانیان پێویستیان به به‌لگه‌ی وەرگرنتی فاکسین نییه.

سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ش ئێمه به‌به‌رده‌وامی هانی ئه‌و خه‌لکانه ده‌هه‌ین که له ماله‌کانی چاودێریدا ده‌ژین به وەرگرنتی فاکسین له زووترین کاتدا، له‌سه‌ر بنه‌مای سه‌ردانه دووبار مه‌کانی هاو‌پیشه‌کانی NHS که ئانجامیان داوه بۆ ماله‌کانی چاودێری.

ریساکان داوا له دانیشتوانی داهاوتوو وه خانه‌واده‌کانیان ده‌کات که سه‌ردانی ماله‌کانی چاودێری ده‌کهن به دا‌بین‌کردنی به‌لگه‌ی وەرگرنتی فاکسین یان به‌خشینی پزیشکی. به‌ریو به‌رانی مالی چاودێری له‌وانه‌یه بیان‌ه‌وتیت با‌یه‌خ‌ده‌ن به سه‌ردانی کردن له‌دوور مه‌وه له‌ریگه‌ی لینکی فیدئوی بۆ هه‌ر دانیشتوو‌یه‌کی داهاوتوو که فاکسینی وەر‌نه‌گرتوو. ئێمه چاودێری کاریگه‌ری ئه‌م کۆتوبه‌ندانه ده‌کهن سه‌بارت به دانیشتوانی داهاوتوو.

یارمه‌تی له‌ناکاو

ئه‌گهر که‌سیک بچێته ناو مالی چاودێری بۆ یارمه‌تی له‌ناکاو بۆ رووداوێک له‌ناو مالی چاودێریدا، یاخود بۆ رووداوێکی په‌یوه‌ندیدار له‌باله‌خانه‌یه‌کی ده‌ور به‌ریدا (بۆ نمونه ئه‌گهر پێویست بیت داخ‌ل ببیت به‌مه‌به‌ستی ئاگر‌کۆژاندنه‌وه)، ئه‌وا پێویست ناکات به‌لگه‌ی وەرگرنتی فاکسین یاخود به‌خشینی پزیشکی بخه‌ن‌ه‌روو.

ئهمه به‌ر په‌رسیا‌رییه‌تی که‌سی تو‌مار‌کراوه به به‌کار هێنانی حوکمی پێش‌یه‌ی و شار‌ه‌زایی خۆی بۆ دیار‌یکردنی ئه‌وه‌ی که نایا بارودۆخ‌ه‌که‌ حاله‌تیکی له‌ناکاو یاخود نا له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌و رێنماییه‌ی که له خوار مه‌دا دانراوه. که‌سانی تو‌مار‌کراو وایان لێ چاوه‌روان ده‌کریت که تو‌مار‌یکی هه‌موو بارودۆخ له‌ناکاو مه‌کان بپارێزن، به ورد‌ه‌کاری بارودۆخ‌ه‌که‌شه‌وه، له‌ماوه‌ی ئه‌وه‌ی که خه‌لک چو‌نه‌ته ناو ماله‌که به‌ی پێشان‌دانی به‌لگه‌ی وەرگرنتی فاکسین یاخود به‌خشین.

بارودۆخی له‌ناکاو ده‌کرێ ئه‌مانه‌ش بگه‌ڕێته‌وه (به‌لام سنوورداری نییه به):

- ئه‌ندامانی هاو‌کاری گشتی له‌ حاله‌تی لافاو و ئاگر
- کارگوزارانی کۆمه‌لایه‌تی بۆ وه‌لامدانه‌وه‌ی نیگه‌رانیه‌کانی پاراستنی کتو‌په‌ر

خزمه‌تگوزاری به‌هه‌ڵه‌کانی له‌ناکاو مه‌کان

سه‌ره‌رای دا‌بین‌کردنی یارمه‌تی له‌ناکاو، ستافی خزمه‌تگوزاری به‌هه‌ڵه‌کان مه‌کان که دینه ناو مالی چاودێری بۆ ئه‌نجام‌دانی ئه‌رکه‌کانیان ئه‌وا به‌خه‌شراون له داوا‌کار‌یه‌که.

ئهمانه‌ش ده‌گه‌ڕێته‌وه:

- ئه‌ندامانی خزمه‌تگوزاری به‌هه‌ڵه‌کانی رزگار‌کردن و ئاگر که دینه ناو مالی چاودێری بۆ ئه‌نجام‌دانی ئه‌رکه‌کانیان
- ئه‌ندامانی خزمه‌تگوزاری پۆلیس که دینه ناو مالی چاودێری بۆ ئه‌نجام‌دانی ئه‌رکه‌کانیان
- ئه‌ندامانی خزمه‌تگوزاری ته‌ندروستی که هاتوون به‌مه‌به‌ستی وه‌لامدانه‌وه‌ی حاله‌تیکی له‌ناکاو

تەمەنى خوار 18 سالى

كەسكى تەمەن خوار 18 سالى پېويست ناكات بەلگەى وەرگرتنى فاكسين يان بەخشين داببن بکات پيش چوونه ناو مالى چاودېرى. ستافى چاودېرى و پزىشكى هېلى پيشموره ئەوانەى تەمەن 16 سال و بەسەر موهيه شياون بۇ وەرگرتنى فاكسين و دەبى دۇنيابن لەوهى كه كورسكى تەواوى فاكسينى كۆفید-19ى پشتر استکراوهى ناژانسی رىكخستنى بەرھەمەکانى چاودېرى تەندروستى و دەرمان (MHRA) وەر بگرن بەر لەوهى ببنه 18 سال. ھەموو ئەوانەى تەمەن 17 ساله دەتوانن كه وادهى وەرگرتنى فاكسين داببن 3 مانگ بەر لەوهى تەمەن بگاتە 18 سال.

سەردانىکردنى شارەزايان (پيشهگەر) ئەوانەى تەمەن لە خوارووى 18 سالىدايه دەتوانن بچنە ناو مالى چاودېرى بەبى پيشاندانى بەلگەى حالەتى وەرگرتنى فاكسين، بەلام دەبى بەبەلگە بيسەلمينن كه تەمەن لە خوار 18 سالىيەويه. ھەركاتىك تەمەن دەبىتە 18 سال، ناتوانن بچنە ناو شوپنكى دانىشتوان تاوھكو كورسكى تەواوى فاكسينى كۆفید-19 پشتر استکراوهى MHRA وەر نەگرن.

كارامەيەكانى چاودېرى زانبارى زياترى ھەيه دەر بارەى رينمايى دەر بارەى دامەزراندنى كەسانى تەمەن 16 و 17 سالى (لەژىر روشنايى 'رينمايى دامەزراندنى كارگوزارانى تەمەن 16 و 17 سالى').

قوتابيان

ھەموو ئەو قوتابيانەى دەچنە ناو شوپنكى دانىشتووى چاودېرى وەكو بەشيك لە خویندنن پېويستە بەلگەى وەرگرتنى فاكسين يان بەخشين پيشان بدن، تەنيا ئەگەر تەمەن لە خوار 18 سالىدايىت ياخود وەكو ھاوړى يان خيزان سەردانى دانىشتوويەك بکەن.

خۆبەخشان

ھەموو خۆبەخشان كه دەچنە ناو شوپنكى دانىشتووى چاودېرى پېويستە بەلگەى وەرگرتنى فاكسين يان بەخشين پيشان بدن، تەنيا ئەگەر تەمەن لە خوار 18 سالىدايىت.

گەشتى ستاف لە شوپنەكانى جگە لە چاودېرى

ھەركەسكى كه دەچنە ناو مالى چاودېرى وەكو بەشيك لە بەرپرسيارىيەتى شارەزايى و پيشەيى خوى، پېويستە بەلگەى پيشاندانى فاكسين پيشان بدات تەنيا ئەگەر بەخشرايىت. بۆيه ستاف (بۇ نمونە راھنەران) كه بەشيوميەكى ناسايى لە شوپنكى جيا لە چاودېرى كار دەكەن (بۇ نمونە لە نوسینگەى سەرەكى كۆمپانيا) ھيشتا دەبى فاكسين وەر بگرن ئەگەر بچنە ناو مالى چاودېرى. ئەمە ھەروەھا ئەو ستافەش دەگرتتەوه كه لەوانەيه بە نيو كات (part-time) ياخود ناوہ كارىكات لە مالهەدا، بۇ گەياندى خزمەتگوزارى جيا لە چاودېرى، وەكو سەرتاشين، چاكر دنەه يان چالاكيەكان.

چونە ناو مالى چاودېرى بۇ كارى چاوپنكەوتن

ھەركەسكى كه دەچنە ناو مالىكى چاودېرى بۇ كارى چاوپنكەوتن پېويستە بەلگەى وەرگرتنى فاكسين پيشان بدات تەنيا ئەگەر بەخشرايىت.

ئەگەر كەسكى خواستى وەرگرتنى فاكسينى ھەبىت بەلام ھيشتا فاكسينى وەر نەگرتن، دەبى چاوپنكەوتنەكه لە دەر موهى مالى چاودېرى يان لەدور موه ئەنجام بدات (لەرىگەى پەيوەندى فيديو يان تەلەفون).

دامەزراندنى ستافى نوئ

رېساكان ھەروەھا جيبەجى دەبن بەسەر ستافى نوئ كه دامەزرانراون لەلايەن داببنكارى تۆمار كراو. گرنگە كه تيبينى ئەو بەكەيت تەنيا ئەو دامەزراوہ نويناھ شياون بۇ كار كرن لە مالى چاودېرى كه كورسكى تەواوى فاكسينى پشتر استکراوهى كۆفید-19ى MHRA يان وەرگرتووه يان لەرووى پزىشكيبەوه بەخشراون

مآله‌کانی چاودیری پټویسته ناگاداری ستافی داهاتوو بکه‌نموه له‌بارهی داواکاربیه‌کان له دستپټیکی پروسهی پیشکەش کردندا و هه‌روه‌ها پیشکینیی گونجاو نه‌نجام بدن له‌ماوه‌ی پروسهی دامه‌زراندندا، بۆئوه‌ی دلنیابن که کهسه‌کان شیاون بۆ کارکردن له مآلی چاودیریدا. ته‌نیا له‌و حالته‌دا نه‌ندامانی ستافی دامه‌زرینراوی نوێ ده‌توانن ده‌ستبکه‌ن به کارکردن له مآلی چاودیریدا کاتیک به‌لگه‌ی حالته‌ی وەرگرته‌ی فاکسین یاخود به‌خشینی پزیشکیان دا‌بینکرد.

نه‌نجامدانی کاره‌کانی پۆسته و ناردن و گه‌یاندن و کوکرده‌وه

داواکاربیه‌که جیبه‌جی ده‌بیت ته‌نیا به‌سه‌ر نه‌وانه‌ی ده‌چنه ناو مآلی چاودیری تا نه‌وه‌ی که کهس‌یک نه‌چیتته ناو مآلی چاودیری، نه‌و که‌سانه‌ی هه‌له‌ده‌ستن به نه‌نجامدانی کاره‌کانی پۆسته و ناردن یان گه‌یاندن و کوکرده‌وه‌کانی تر، پټویست ناکات به‌لگه‌ی وەرگرته‌ی فاکسین یان به‌خشینی پزیشکی پیشان بدن.

نه‌گه‌ر بۆ نمونه، کارمه‌ندیکی پۆسته پټویست بیت بچیتته ناو مآلی چاودیری، چونکه کالاکه زور قورسه یان گه‌وره‌یه بۆ نه‌ندامیکی ستاف تا هه‌لیبگریت، نه‌وا ده‌بی به‌لگه‌ی وەرگرته‌ی فاکسین یاخود به‌خشین پیشان بدن.

گواسته‌وه‌ی کارگیربیه‌کان

له‌وکاته‌ی که رټیساکان جیبه‌جی ده‌بن به‌سه‌ر هه‌موو مآله‌کانی چاودیری تو‌مارکراوی CQC له ئینگلته‌رادا، نه‌و خه‌لکانه‌ی له سکوتله‌ندا یان ویلز ده‌ژین به‌لام له ئینگلته‌را کارده‌که‌ن، هیشتا پټویسته به‌لگه‌ی وەرگرته‌ی فاکسین یان به‌خشین پیشان بدن له مآله‌کانی چاودیری ئینگلته‌رادا.

رټیمایی گشتی له‌بارهی سه‌لماندنی به‌لگه

به‌لگه‌ی داواکراو

بۆئوه‌ی بچیتته ناو مآلیکی چاودیری، کهسه‌کان پټویسته بتوانن نه‌وه به‌سه‌لمین که کورسیکی ته‌واوی فاکسینی کزفید-19 یان وەرگرتوه، ته‌نیا نه‌گه‌ر به‌خشرابن. کورسی ته‌واو بریتیه له یه‌ک یان دوو ژمی فاکسینه‌که، که نه‌سه‌ش ده‌هسته‌یتته سه‌ر جوری فاکسینه‌که. نه‌مه ژمه‌کانی چالاککار (بره‌ده‌ر) (booster doses) ناگرټه‌وه. فراوانکردنی سیاسه‌ته‌که بۆ گرتنه‌وه‌ی ژمه چالاککار مکان پټویستی به گۆرانکاریکردن هه‌یه له رټیساکاندا و پټویستی به ره‌زامندی په‌رله‌مان هه‌یه.

که‌سی تو‌مارکراو (یان نه‌وانه‌ی له‌جیاتی که‌سی تو‌مارکراو مامه‌له‌ده‌که‌ن) له مآلی چاودیریدا ده‌بی متمانه به‌خویان بکه‌ن له دیاریکردنی نه‌و که‌سه‌ی ده‌چیتته ناو مآلی چاودیری و به‌لگه‌ی فاکسین وەرگرتنیا.

چۆن به‌لگه‌ی وەرگرته‌ی فاکسین پشتراسته‌که‌یتته‌وه

NHSX بایه‌خ ده‌دات به‌وه‌ی که چۆن خزمه‌تگوزاری ده‌رچوون له کوفیدی (NHS COVID Pass) NHS ده‌توانرټ به‌کاربه‌ینرټ بۆ پالټیشتیکردنی که‌سانی تو‌مارکراو و ستاف بۆ پیشکین و سه‌لماندنی حالته‌ی وەرگرته‌ی فاکسین. له‌م ماوه‌یدا، که‌سانی تو‌مارکراو ده‌توانن خزمه‌تگوزاری نیستای (NHS COVID Pass) به‌کاربه‌ینن بۆ بینینی حالته‌ی وەرگرته‌ی فاکسینی که‌سه‌کان.

نه‌گه‌ر نه‌ندامی ستافه‌که له ئینگلته‌را بژیت

نه‌و که‌سانه‌ی که فاکسینیا وەرگرتوه له‌ریگه‌ی NHS له ئینگلته‌را، ده‌کرټ حالته‌ی وەرگرته‌ی فاکسینی خویان له‌ریگه‌ی (NHS COVID Pass) به‌سه‌لمین به‌م 3 ریگایه‌ی خواره‌وه:

- نه‌پی (به‌رنامه‌ی) NHS
- ویب‌سایتی NHS - NHS.uk
- نووسراوی NHS COVID Pass

کارتی وادهی NHS ی کهسی ناتوانریت و هکو بهلگهی حالتی و مرگرتی فاکسین بهکار بهینریت .

ئهی (بهر نامه) NHS

حالتی و مرگرتی فاکسینی کهسی دمتوانرئ بدوزریتوه لهناو خزمهتگوزاری NHS COVID Pass له ئهی NHS.

کهسی تومارکراو (یان ئهوانهی لهجیاتی کهسی تومارکراو ماملهدهکهن) دمتوانن ئهمه و هکو بهلگهی کهسی حالتی و مرگرتی فاکسین دابنن بۆ سهلماندنی ئهوهی که ئهو کهسانه کورسیکی تهواوی فاکسینی کۆفید-19 یان و مرگرتوه .

رینمایی زیاتر بۆ بهر یوه بهران بۆ پیشکنینی حالتی و مرگرتی فاکسین بۆ ئهو خهلهکانهی دهچنه ناو مالی چاودیری، دمتوانرئ بدوزریتوه له ئهو بهشهی ئهم بهلگهنامهیه که ناراستهکراوه بۆ کهسانی تومارکراو .

ئهی NHS بهر دهسته بۆ داوئلود کردن – [زانباری زیاتر دهر بارهی ئهیکه و چۆنیهتی داوئلودکردنی بهر دهسته .](#)

چارهسهر لهسهر بنهمای-مالپهر

دهر چووی کۆفید (COVID Pass) ی NHS هر وهها دمتوانرئ له ویسایتی NHS سوودی لی وهر بگیردریت . ئهمهش ههمان ئهو زانیارییه پیشان دهدات که له ئهی NHS که لههنگهی لاپهرهی توری ئونلاین پیشاندرا – وه دمتوانرئ دهستت پیی بگات لههنگهی [دهر چوون له کۆفید \(NHS COVID Pass\) ی خوت بهدستهپیینه .](#)

چارهسهری نا دیجیتالی نووسراوی دهر چوون له کۆفید (COVID Pass) ی NHS

کهسهکان دمتوانن نووسراوی دهر چوون له کۆفید (COVID Pass) بهدهست بهینن که لههنگهی پۆستهوه بۆیان دهنیردریت، که ئهو پیشان دهدات ئهوان فاکسینی دزی کۆفید-19 یان و مرگرتوه . دمتوانن ئهم کارانه بکهن لههنگهی:

- داواکردنی نووسراوی دهر چوون له کۆفید (COVID Pass) به ئونلاین لههنگهی [دهر چوون له کۆفید \(COVID Pass\) ی خوت بهدهست بهینه](#)
- پهیوهندیکردن به ژماره 119 (تهنیا بۆ ئهوانهی له ئینگلترا فاکسینیان و مرگرتوه)

ئهم نووسراوه پاشان دمتوانرئ له لایهن کهسهکانهوه پیشکش بکرتیت به مالی چاودیری بۆ سهلماندنی حالتی و مرگرتی فاکسین . کهسهکان دهیی بۆ ماوهی 5 رۆژی کارکردن چاومرئ بکهن بۆ دهستکهرتنی ئهمه و دهیی پشتی پییبهستن بۆ دنیابوونهوه لهوهی که دمتوانن حالتی و مرگرتی فاکسینی خویان بهسهلمینن لهوکاتهی که ریساکان کارا دهکرتن .

کهسهکان دهیی ژماره NHS یان ههیی و له ئینگلترا فاکسینیان و مرگرتیت، بهلام پیویست ناکات که له لایهن پزیشکیکی گشتی نهشتهرگهری تومارکراو و یا داخلبوونی NHS یان ههیی بۆ دهستکهرتنی نووسراوی دهر چوون له کۆفید (COVID Pass) .

ئهگهر کهسیک له سکوتلهندا یان ویلز بژیت

ئهو کهسانهی له سکوتلهندا فاکسینیان و مرگرتوه، دمتوانن زانیاری و مر بگرن دهر بارهی ئهوهی که چون توماریکی حالتی فاکسین و مرگرتن بۆ کۆفید-19 یان دهست بکهوی لههنگهی [nhsinform.scot](#) . ئهو کهسانهی له ویلز فاکسینیان و مرگرتوه، دمتوانن زانیاری و مر بگرن دهر بارهی ئهوهی که چون توماریکی حالتی فاکسین و مرگرتن بۆ کۆفید-19 یان دهست بکهوی لههنگهی [gov.wales](#) .

ئهگهر کهسیک له دهر موهی بهریتانیا فاکسینی و مرگرتیت .

ئیمه ئاگاداری ئهوهین که هندی کهس له دهر موهی بهریتانیا فاکسینیان و مرگرتوه . ئیمه بهدوای چارهسهریکدا دهگهرین بۆ ئهمه و رینمایی زیاتر دابین دهکهن دهر بارهی ئهمه له زووترین کاتدا .

رینمایى زیاتر

رینمایى زیاتر بۆ بهر یوه بهران دهر باره ی ئه وه ی که چۆن حالته ی و مرگرتنى فاکسین بپشکنن ده توارنى بدوزرئته وه له [به شیکى ئهم به لگه نامه یه که ئاراسته ی بهر یوه بهران کراوه](#).

رینمایى زیاتر بۆ ستاف دهر باره ی ئه وه ی که چۆن فاکسین و مرگرتن بسه لمینن بۆ خاوه نکار مه کانیا ن ده کرى بدوزرئته وه له [به شیکى ئهم به لگه نامه یه که ئاراسته ی ستاف کراوه](#).

رینمایى گشتى دهر باره ی به خشینه پزیشکیه کان

بۆ ژماره یه کى که مى خه لک فاکسین و مرگرتن گونجاو نییه ئه مپش به وه ی چه ند هۆکارى کى پزیشکى. ئهم خه لکانه ده توانن هه ولئى به ده سته ی نانی به لگه ی به خشین بدن له داواکار بیه دا.

ئهو گروپانه ی که ده توانن به خشینى پزیشکى به ده سته ی نین

ژماره یه ک بارو دۆخ هه ن که تیاپدا به خشین ده ریت که ئه مپش رهنگدانه وه ده بپت بۆ [بهر تووکى سهوز له سه ر بهر گرى](#) له دژى نه خۆشیه گواز راه کان، به شى 14a وه نامۆزگارى پزیشکى له لایه ن لیژنه ی هاو به شى بهر گرى و فاکسین (JCVI).

پرو سیه ی روون و ناشکرا ده بپت بۆ ئه وه ی ستاف په یرو ی لئى بکه ن ئه گه ر واتیده گه ن که هۆکارى کى پزیشکیان هه یه بۆ به خشینیا ن. ئهم پرو سیه هاوئا ههنگ ده بپت له گه ل بروانامه ی رووداوه ناو خۆبیه کان، به خشین له خۆ-دابیرین له که سه پشتر استیوو هکان و گه شتکردن. رینمایى بروانامه ئاماده کراوه و ئیمه لینکى لیره دا بۆ ئهم رینماییه زیاد ده کین هه ر کاتیک بلاو کرایه وه.

ئیمه رینمایى جیاواز ده رده کین بۆ پزیشکان، که هاوئا ههنگ ده بپت له گه ل رینمایى بروانامه ی فاکسین له شوینه گشتیه کانی تر دا. ئهم رینماییه یارمه تى پزیشکان ده دات له پشتر استکر دنه وه ی به خشینه کان.

پێوانه کانی تری که مه کردنه وه ی مه ترسى گواسته وه

گرنگه که هه موو ئه وانه ی ده چنه ناو مالى چاودیرى، به وان هه شه وه که به خشراون له و مرگرتنى فاکسین، به بهر ده وامى بۆ، په یرو ی پێوانه کانی کۆنترۆ لکردن و رێگر یکردن له نه خۆشى بکه ن، له وانه به کار هینانی دروستى PPE که مه کردنه وه ی مه ترسى بلاو بوونه وه. هه ر چه نده، ئهم پێوانانه جیگروه ی پیداو یستى ئه وه نین که هه موو که سیک ده بی به ته وای فاکسین و مر بگرن، که ئه مه ش به سه ر هه موو ئه واندا جیه جى ده بپت که ده چنه ناو مالى چاودیرى، ته نیا ئه گه ر به خشرا بن.

هه لسه نگاندى مه ترسى پنیوسته نه جام بدریت بۆ ئه وه که سانه ی به خشراون له و مرگرتنى فاکسین، بۆ که مه کردنه وه ی مه ترسى بلاو بوونه وه. ئه مه ش له وانه یه بریتى بیت له گۆرینى ئه ر که کانیا ن کاتیک گۆرانکار بیه کى و ا گونجاو بیت. ده بی بایه خ به وه ش بدریت که ئه وانه ی به خشراون له و مرگرتنى فاکسین له وانه یه به خزینه جوړى ئه وانه ی له رووی پزیشکیه وه له مه ترسى گهور ده ان.

دابینکاران ده بی به بهر ده وامى دلنیا یى بدن له سه ر ئه وه ی که ئه وانه ی له ماله کانی چاودیریدا کار ده کهن به بهر ده وامى PPE ی گونجاو به کار به ی نین و پا به ندی [رێکار مانی کۆنترۆ لکردنى رێگر یکردن له بلاو بوونه ی نه خۆشى بن](#).

رینمایى بۆ که سانی تو مار کراو

سه یر کردنى گشتى

له 11 ی تشرینی دووهمی 2021 هه وه که سانی تو مار کراو (ئهو که سه ی تو مار کراوه له CQC وه کو بهر یوه بهر یان دابینکارى خزمه تگوزارى) پنیوسته دلنیا بن له وه ی که رێگه نه دن به هیه ک که سیک بچینه ناو مالى چاودیرى، ته نیا ئه گه ر

کورسیکی تهواوی ژمهکانی ریگهیدراوی فاکسینیان و مرگرتبیت یان بچنه ژیر باری یهکیک له گرویهکانی بهخشاو . لهوکاتهی که پشکنینهکان لهوانیه نهجام بدرین لهلایهن نهدامانی تری ستافهکه لهژیر روشنایی رینمایی کسهی تومارکراو، کسهانی تومارکراو لهکوتاییدا بهرپرسیارن بو دلنیاپوون له پابهندبوون به داواکارییهکان. نامانجی نهم بهشه بریتیه له پیدانی ناموژگاری به کسهانی تومارکراو دهربارهی جیهجی کردنی ریساکان. لهکاتی بریاردان له چوینیتهی جیهجی کردنی ریساکان، کسهی تومارکراو ههروهه دهبیت بگهیریتهوه سهر یاسای مامهلهکردن بو ریگریکردن و کونترۆلکردنی نهخوشیهکان که لهئیتادا نویدهکریتهوه و له زووترین کاتدا بلاودهکریتهوه.

پشکنینی حالتهی فاکسین و بهخشین

کسهانی تومارکراو (یان نهو کسهانهی لهجباتی کسهانی تومارکراو مامهله دهکهن) دهبی نهو بهشکنن که ههموو نهو کسهانهی دهیانموئ بچنه ناو مالی چاودیری، پیویسته کورسیکی تهواوی فاکسینیان و مرگرتبیت، تهنا نهگه بهخشاوین. نهمش نهم کسهانه دهگرتیهوه، بو نمونه، ستافی مالی چاودیری، شارهزایانی چاودیری تهنروستی، پشکنهرانی بازارگانهکان، سهرتاشهکان (دملاک) و جوانکاریکاران. CQC،

داواکارییهکه جیهجی دهبیت تهنا دهربارهی نهو کسهانهی دهچنه ناو بالهخانهکانی مالی چاودیری و دهمستیه سهر کسهی تومارکراو (یان نهوی لهبری کسهی تومارکراو مامهله دهکات) بو دیاریکردنی باشترین ریکاری گونجاو بو پشکنینی حالتهی فاکسین و مرگرتن.

پابهندبوون به رینماییهکان هۆکاریکی گونجاو به ریگهنهکان به داخلبوونی پشکنهریکی CQC یان کسهیکی تر، تهنا نهگه نهوانه بهخشاوین.

له حالتهیکدا نهگه مالمهکانی چاودیری چهنین بالهخانهی ههیت، باشتره که مالمهکانی چاودیری خالی پشکنینیان ههیت له دهرگای چوونهناوهی هه بالهخانهیهک. لهبری نهمه، لهوانیه کسهانی تومارکراو یهک خالی پشکنینیان ههیت بو دلنیاپوون لهوهی که ههموو تاکهکان پشتراسبکریتهوه که فاکسینیان و مرگرتوه یان بهخشاوون بهرله چوونه ناو بالهخانهکانی ترادا.

رینمایی پشتراستکردنهوهی بهلگه که بهشیکه لهه بهلگهنامیه نهو رووندهکاتهوه که چ فورمیکی بهلگه قبولکراوه وهکو بهلگه سهلماندنی حالتهکانی فاکسینی و مرگراو. کارت وادهی NHS ی تاکهکسهی نابی قبول بکرت و هکو بهلگهیهکی تهواو. ئیمه ناگاداری نهومین که ههندی کسه له دهرموهی بهریتانیا فاکسینیان و مرگرتوه. ئیمه بهداوی چارهسهریکدا دهگرتین بو نهم حالته و رینمایی زیاتر دابین دهکهن لهسهر بهلگه قبولکراو بو نهمه له زووترین کاتدا.

تومارکردنی حالتهکانی فاکسین و مرگرتن و بهخشین

کسهی تومارکراو دهبی توماریکی نهمانه ههلبگرت:

- حالتهکانی فاکسین و مرگرتن یان بهخشینی نهدامانی ستاف و دواهمین بهرواری پشکنین
- حالتهکانی فاکسین و بهخشینی نهوانه که دهچنه ناو مالی چاودیری تهنا نهگه بهخشاوین، دواهمین نهو بهروارهی که حالتهکه پشکنراوه.

کسهانی تومارکراو داواناکرت لنین که هۆکاری پزیشکی بهخشینیان توماریکهن (ههلبگرن) – دهبی تهنا نهوه توماریکهن که نایا کسهیک لهرووی پزیشکییهوه بهخشاوه یاخود نا.

نهو کسهانهی که دهچنه ناو مالی چاودیری تهنا پیویسته حالتهی فاکسین و مرگرتن پشتراستکهنهوه یهکم جار که دهچنه ناو مالی چاودیری یان ناویان توماردهکهن، وه کسهی تومارکراو دهبی حالتهی نهو کسهانه توماریکات له فایل وه ههروهه. ههموو نهو پشکنینانهی (IT)سیستمی ناوخوی مالی چاودیری (بو نمونه سیستمی نای تی) تاکهکان که دواتر دهکرتن، نهوانه که پیشووتر حالتهی فاکسین و مرگرتن پشتراستکردنهوه دهکرتن نهجام بدرین لهریگه تومارکان که تیایدا بهروار و کاتی تاکهکانی تیایدا که حالتهکانیان تیادا سهلماندوه. مالمهکانی چاودیری دهوانن نهم تومارانه بهکاربهینن وهکو بهلگه حالتهکانی فاکسین و مرگرتن، بو کهمکردنهوهی زحمتهی دووباره پشکنینهوهی ههموو تاکهکان. بهریوهبهروانی مالی چاودیری ههروهه دهوانن بریار بدن به نهجامدانی پشکنینی

زیاتر، ئەگەر وایان پێ باش بێت، بەلام هیچ داواکارییەک نییه بۆ ئەمە. تۆمارەکان پێویستە ناوێ پشکنیبیان بۆ بکریت، بۆ دڵنیابوون لەوەی کە نوێ کرانەتەوه.

کەسی تۆمارکراو دەتوانێ هاوبەشی بکات بەم تۆمارانە لەگەڵ CQC بۆ سەلماندنی ئەوەی کە پشکنیبیان کردووه بۆ بەخشینه پزیشکییەکانی لایەنی سێیەم.

رێنماییەکان بە راشکاوێ ئاماژە دەکەن بەوەی کە مالی چاودێری دەکری کاربکات لەسەر زانیارییەکان دەربارەی فاکسین وەرگرتن یان حالەتەکانی بەخشینی پزیشکی، بەلام دەبێ ئەمە بەرێگەیک بکریت کە هاوئاهەنگ بێت لەگەڵ رێنمایی پاراستنی داتا (سەیری خوارمۆه بکە بۆ زانیاری زیاتر).

نمونه

دابەینکاریکی مالی چاودێری بچوک کە تەکنەلۆجیایەکی سنوورداری هەیە بۆ تۆمارکردنی حالەتەکانی فاکسین لەوانەیە بیهوێت تۆماری دەستی بەکاربەهێنیت بۆ تۆمارکردنی حالەتەکانی فاکسین و بەخشین بۆ شارەزایان (ئەو خەڵکانەمی کە راستەوخۆ لەلایەن مالی چاودێری دانەنراون). ئەمەش دەکری سادە بێت وەکو زیادکردنی ستوونیک بۆ پەرتوکی تۆماری بەر دەست و زیادکردنی واژۆ بۆ دیاریکردنی ئەوەی کە حالەتەکانی فاکسین سەلمینراون.

پاراستنی تۆمارە نووسراوەکان و پابەندی رێنمایی پاراستنی داتای گشتی (GDPR)

مالەکانی چاودێری پێویستە تۆمارەکان بیاریزن بۆ سەلماندنی پابەندبوون بە رێنماییەکان.

مالەکانی چاودێری پێویستە دڵنیابن لەوەی کە کار دەکەن لەسەر زانیارییەکان دەربارەی فاکسین و بەخشینی پزیشکی هاوشان لەگەڵ رێنمایی پاراستنی داتا. هەموو مالەکانی چاودێری پێویستە سیاسەتی کارکردن لەسەر داتای بەر دەستیان هەبێت وەکو بەشیک لە پابەندییەکانی پاراستنی داتای پیشۆمختە، بۆ نمونە دەربارەی زانیاری تاییەتی. هەموو داتا بەر دەستە پارێزراوەکان و بەلگەنامەکانی تاییەتی و هەلسەنگاندنەکان دەبێ پێداچوونەومیان بۆ بکریت و نوێ بکرینەوه بۆ دڵنیابوون بە پابەندبوون بە رێنماییەکان.

هەلسەنگاندنەکانی کاریگەری پاراستنی داتا و بەلگەنامەکانی سیاسەتی گونجاو پێویستە پێداچوونەومیان بۆ بکریت و نوێ بکرینەوه بەگۆڕەهی هەر بنەمایەکی یاسایی تر لەژێر روشنایی مادە 16 ی بەریتانیا GDPR وە مادە 19 ی بەریتانیا GDPR کە دیاریکراون بۆ کارکردن لەسەر ئەم پرۆسە نوێیە.

داتا دەربارەی فاکسین وەرگرتن و بەخشینه پزیشکییەکان داتای پزیشکین بۆیە دەبنە داتای جۆری تاییەت و هەروەها دەبنە ئامانجی رێنمایی پاراستنی داتا لەوانە یاسای 2018 ی پاراستنی داتا وە GDPR بەریتانیا.

پرنسپیپەکانی پاراستنی داتا

مالەکانی چاودێری پێویستە هەموو کاتیک پابەندبن بە رێنمایی پاراستنی داتای گونجاو (مادە 5 ی GDPR وە یاسای 2018 ی پاراستنی داتا). هاوشان لەگەڵ داواکارییە هەنووکەییەکان، گرنگە بۆ مالی چاودێری بەلگەنامەمی سیاسەتیکی هەبێت کە ریکارەکانی تیا دا دیاریکرایت بۆ دڵنیابوون لە پابەندبوون بە پرنسپیپەکانی پاراستنی داتا، وە دیاریکردنی سیاسەتەکان دەربارەی هەلگرتن و لابردنی داتای کەسی.

مالەکانی چاودێری دەبێ رەچاوی ئەمانە بکەن:

- کێ مافی دەستگەشتنی هەبە بە داتا
- کار لەسەر چەند داتا دەکەن
- بۆ ماوەی چەند داتا لەلای خۆیان هەلگەرن
- چۆن داتاگان هەلگەگیرین
- نایا هیچ زانیارییەکی تاییەتی پێویستی بە نوێکردنەوه هەبە
- نایا هیچ هەلسەنگاندنی کاریگەر لەسەر پاراستنی داتا پێویستی بە نوێکردنەوه هەبە
- نایا هیچ یەکیک لە بەلگەنامەکانی سیاسەتی گونجاو پێویستی بە نوێکردنەوه هەبە

بایه‌خه تاییه‌ته‌کان بۆ سهر دانیکردنی شاره‌زایان

NHS ی ئینکلته‌را و باشترکردن (NHS England and Improvement) رینمایی تاییه‌تمه‌ند دهره‌کات بۆ شاره‌زایانی چاودیری ته‌ندروستی ئه‌وانه‌ی سهر دانی ماله‌کانی چاودیری ده‌کهن بۆ ئه‌وه‌ی که ناگادارین دهرباره‌ی بابهنده‌بوون به رینماییه‌کان.

بۆ شاره‌زایانی سهر دانیکار که به‌ئیننامه‌یان به‌ستوه له‌گه‌ل ماله‌که‌دا، کهسانی تو‌مارکراو ده‌توانن بریاربده‌ن دهرباره‌ی باشترین رینگا بۆ دانیابوون له‌وه‌ی که که‌سێک فاکسینی وهرگرتوه یان به‌خشراره‌ به‌ره‌له‌ چوونه‌ ناو مائی چاودیری، ئه‌مه‌ش بریتیه‌ له‌ دانانی داواکاریه‌کان له‌ ههر به‌ئیننامه‌یه‌که‌دا له‌ به‌شی ئه‌و خزمه‌تگوزاریانه‌ی دابین کراون له‌لایهن ئه‌و که‌سه‌وه. نامۆژگاری یاسایی سهر به‌خۆ ده‌بێ ره‌چاوبکریت به‌ره‌له‌ ئه‌نجامدانی ههر به‌ئیننامه‌یه‌ک. ههر چه‌نده، کهسانی تو‌مارکراو ده‌توانن رینگه‌ی تر هه‌لبژێرن بۆ دانیابوون به‌ بابهنده‌بوون به‌ داواکاریه‌کان له‌ژێر روشنایی رینماییه‌کان.

رینماییه‌کان به‌خشین دابین ده‌کهن له‌و کاته‌ی به‌ هوکارێکی گونجاو پێویست بێت بۆ که‌سێک بۆ دابین کردنی یارمه‌تی چاککردنه‌وه‌ی خیرا (سه‌یری به‌شی یارمه‌تی چاککردنه‌وه‌ی خیرا بکه) هاوشان له‌گه‌ل مائی چاودیری یان یارمه‌تی له‌ناکو.

هه‌ندێ خه‌لک، به‌تایه‌تی ئه‌وانه‌ی زوو زوو سهر دانی ماله‌کانی چاودیری نا‌کهن، له‌وانه‌یه‌ وریای داواکاریه‌کان نه‌ین به‌وه‌ی که پێویسته‌ فاکسینیان وهرگرتبێت یان له‌رووی پزیشکیه‌وه‌ به‌خشرابن، وه‌ له‌وانه‌یه‌ پێویستیان به‌ کات هه‌بێت بۆ ده‌ستکه‌وتنی سالماندنی وهرگرتنی فاکسین یان به‌خشینی پزیشکی. بۆیه، له‌کاتی دانانی واده‌ یان ریکه‌ستنی سهر دانیکردن، یارمه‌تیده‌ر ده‌بێت که رینماییه‌کانی بۆ روونبکریته‌وه. دابینکاری خزمه‌تگوزاری پاشان ده‌توانی دانیابی له‌وه‌ی که ئه‌ندامیکی ستاف بنێری که به‌لگه‌ی فاکسین وهرگرتن یان به‌خشینی پزیشکی هه‌یه، یاخود که‌سه‌که‌ده‌توانی به‌لگه‌ به‌ده‌سته‌بهنیته‌ دهرباره‌ی وهرگرتنی فاکسین یان به‌خشینی پزیشکی. بۆ رینمایی زیاتر دهرباره‌ی سهر دانیکردنی شاره‌زایان سه‌یری [رینمایی بۆ سهر دانیکردنی شاره‌زایان](#) بکه.

نه‌گه‌ر دابینکاری خزمه‌تگوزاری نه‌توانی خزمه‌تگوزاریه‌کان دابین بکات بۆ که‌سێک که فاکسینی وهرگرتوه یان له‌رووی پزیشکیه‌وه‌ به‌خشراره‌، وه‌ خزمه‌تگوزاریه‌کانیش نه‌توانی دابین بکرین له‌ دهرمه‌وه‌ی مائی چاودیری، پێویسته‌ ریکه‌ستنی جیگه‌وه‌ هه‌بێت بۆ دابینکردنی خزمه‌تگوزاریه‌که‌.

رۆلی لیژنه‌ی کوالیتی چاودیری

داواکاریه‌که‌ پیکدیت له‌ به‌شیک له‌ [ستاندارده‌ سه‌ره‌کیه‌کان](#) و چاودیری ده‌کریت و پالپشتی ده‌کریت له‌ حاله‌ته‌ گونجاوه‌کاندا، له‌لایهن لیژنه‌ی کوالیتی چاودیری CQC. CQC هه‌لساوه‌ به‌ [بلاوکردنه‌وه‌ی روونکردنه‌وه‌یه‌ک](#) له‌ ویسایه‌تی خۆیان که تیایدا په‌یره‌مه‌کانیان روونده‌کریته‌وه‌ دهرباره‌ی:

- تو‌مارکردن
- چاودیریکردنی به‌ردوام
- پالپشتیکردن

پوخته‌یه‌ک له‌ روونکردنه‌وه‌که‌ له‌ خواره‌وه‌ دانراوه.

[تو‌مارکردن](#)

CQC ده‌یه‌وێ دانیابیت له‌وه‌ی که نه‌م تو‌مارکردنه‌وه‌ی بۆ یه‌که‌م جار کراون – یان تو‌مارکردنه‌که‌یان چاککراون (گۆردراون) له‌ CQC – ئه‌وا پرۆسه‌یه‌کی حکومی پته‌ویان هه‌بێت بۆ:

- چاودیریکردنی فاکسین وهرگرتن و حاله‌تی کوئید-19ی ستاف
- دانیابوونه‌وه‌ له‌وه‌ی که ستاف پارێزگاری ده‌کهن له‌ حاله‌تی فاکسین وهرگرتنی نوێکراوه (له‌رینگه‌ی دابینکردنی رینمایی و یارمه‌تی بۆ ستاف بۆ وهرگرتنی فاکسین) وه‌ دانیابوونه‌وه‌ له‌وه‌ی که ستاف پارێزگاری ده‌کهن له‌ باشترین شیوه‌ی نوێی ریکریکردن له‌ نه‌خۆشی و کونترۆلکردنی ئه‌رکه‌کانی (IPC)
- چاودیریکردنی فاکسین وهرگرتن و حاله‌ته‌کانی کوئید-19ی که‌سه‌کان که ده‌چنه‌ ناو مائی چاودیری

- ئەگەر گونجاو بېت، گۆرانكارى پېويست و گونجاو ئەنجام بده بۇ دۇنيا بون لەمەى خەلك خزمەتگوزارى وەرگرتتى چاودىرى سەلامەت و چارسەر بەكار دەھنن

بۇ داواكارىيەكانى بەرئوبەرى نون، CQC داواى دۇنيايى دەكات دەربارەى:

- داواكاران بەتەواى فاكسىنيان وەرگرتووه بان بەخشاون
- داواكاران ئاگادارن دەربارەى ئەرکەكانيان كە پەيوەندىدارە بە رېنمابىيە نوييەكان سەبارەت بە وەرگرتتى فاكسىنى كۆفېد-

19

چاودىرىكىردنى بەردەوام

چاودىرىكىردنى داواكارىيەكان برىتتە لە بەرپرسىارىيەتى CQC.

CQC پېشنياز دەكات كە ئەم پرسىارانەى خوارمەوہ زياد بكرين بۇ گەرانەمەى زانىارى دابىنكار (PIR) ھەركاتتېك كە رېنمابىيەكان كارا بوون:

'چون دۇنيايت كە ئەمانەى تو داباندەمەزىنيت و بلاويان دەكەپتەمە لەناو خزمەتگوزارىيەكەتدا وەرگرتتى فاكسىنى ناچارىيان پېدراوہ؟'

CQC ھەروہا پرسىارى ھاوشنۆوہ دروست دەكات بۇ رېرەمەى چاودىرىكىردنىان ھەركاتتېك ئەرکەكە كاراىت. زانىارى زياتر دابىن دەكرين لەكاتى گونجاودا.

پشكىنن

لە پشكىنندا، داواى بەلگە دەكات بۇ پشتر استكردەمەى ئەمەى كە سىستەمەكان و پروسەكان لەشونىن خويانن و ھاوتان لەگەل داواكارىيەكە.

كەسانى توماركارا داوايان لى ناكريت بە پېشاندانى تومارى بەلگەكە، بەلكو دەبى دۇنيايى دابىن كەن كە سىستەمەكان و پروسەكە لەشونىن خوياندا بۇ دۇنيا بون لەمەى كە ئەم كەسانەى دەچنە ناو بالەخانەكان بەتەواى فاكسىنيان وەرگرتووه ياخود بەخشاون. كەسانى توماركارا لەوانەىيە بىنانەويت تومارىكى بەلگە دروست كەن بۇ پاراستنى تومارى دامەزاندنى ستافى ناوخويى خويان. ئەگەر بەلگەكە كۆراپەوہ و توماركارا، ھەموو داتا كەسىيەكان دەبى مامەلەيان لەگەلدا بكرىت بەگۆرەى UK GDPR. ئەمەش برىتتە لە دابىنكىردنى زانىارى تاييەتى بۇ كەسەكان لە قوناعى كۆكردەمەى داتاكانيان. نكايە بەگەرئوبە بە سەر رېنمابىيە لەلایەن نوسىنگەى رېگەپېدراوى زانىارى بۇ دۇنيا بون لەمەى كە بىنچىنەى ياساى گونجاو، بىوانەكانى سەلامەتى و تەكنىكىت لەبەردەستدایە بۇ پاراستنى داتاي كەسى.

پالېشتىكىردن

ھەر چالاكىيەكى پالېشتىكىردن كە بەرھەم ھاوتووه وەكو دەرنجامى پابەند-نەبوون بە ريسا چاكاراومەكان جىبەجى دەكرين لەسەرنەمەى ھاوتايى، وە بنەماكانى ھەلسەنگاندنى CQC ى وە كارىگەرى لەسەر كوالىتى چاودىرى و سەلامەتى خەلك، ھاوشان لەگەل سىياسەتى پالېشتىكىردنى CQC بەردەست. CQC بربار دەدات كە چ كاردارىك ئەنجام بدرىت لەسەر بنەمەى گونجاوى و ھاوشان لەگەل رېرەمەى ناساى خويان بۇ پالېشتىكىردن.

[زانىارى زياتر دەربارەى سىياسەتى پالېشتىكىردنى CQC بەردەستە .](#)

پالېشتى بۇ بەرئوبەيران و كەسانى توماركارا

ئەم بەشە سەرچاومەكان رووندەكەتەمە كە لە ئىستادا بەردەستن بۇ كەسانى توماركارا بۇ پالېشتىكىردنىان بۇ پابەندبوون بە رېنمابىيەكان.

سەرچاوهكان بۆ پالېشتىكردى پەيوەندىكردىن لەگەڵ ستاف بۆ هاندانى وەرگرتنى فاكسىن

ژمارمىك له سەرچاوهكان بەردەستىن بۆ پالېشتىكردى كەسانى تۆماركراو و ستاف بۆ بوونى گەتوگۆ دەربارەى سەلامەتى و كارىگەرى فاكسىن، وە هەروەها پالېشتى دارابى بۆ دەستگەيشتن بە وەرگرتنى فاكسىن. زانىارى زياتر و لىنكەكان بۆ ئەم سەرچاوانە دەتوانن بۆرزىتەوه لە [بېشەكى](#).

كارامىيەكانى سەكۆى چاودىرى

[كارامىيەكانى چاودىرى \(Skills for Care\) برەوى داوه بە وىسايىتىكى تايىتەمەند \(one stop\)](#) كە كۆمەلنىك پالېشتى و زانىارى و سەرچاوه كۆدەكاتەوه بۆ پالېشتىكردى خاومكارانى چاودىرى كۆمەلايەتى بۆ بەردەوامىدان بە دامەزراندن و پاراستنى ستافىان لە ژىنگەيەكى ئالنگارىدا.

سەرچاوهكان ئەمانەش دەگرىتەوه:

- پلاندانانى هيزى كار و ئەرکەكان
- بەرپۆبەردنى ئەداى خەلك
- رىنمۆنى سەرپەرشتىكردىن
- سەرچاومكانى خۆشگوزەرانى
- بەهاكان لەسەر بنەماى سەرچاومكانى پاراستن و دەمەزراندن
- مۆدىلى بەرھەمدارى هيزى كار

كاركردى دامەزراندنى باش

ئىمە رىنمىاى كاركردى دامەزراندنى باشمان داناوە لە ناو [باشكۆى A](#).

رىنمىاى بۆ ستاف

سىياسەتەكە ماناى چىبە لای تۆ

لە 11ى تشرىنى دووهمى 2021هوه، دەبىتە ياسا كە هەركەسىك بچىتە ناو مالى چاودىرى دەبى كۆرسىكى تەواوى فاكسىنى كۆفید-19ى رىگەپىدراوى وەرگرتنىت. بۆ ستافى مالى چاودىرى، ئەمە واتاى ئەوهيه كە تۆ تەنيا دەتوانى لەناو مالى چاودىرىدا كاربەهيت ئەگەر فاكسىنت وەرگرتنىت، جگە لەوهى ئەگەر:

- لەخوار تەمەنى 18 سالىدا بىت
- لەلايەنى پزىشكىيەوه بەخشرابىت

گروپى خەلكانىتر هەن كە لەوانەيه بچنە ناو مالى چاودىرى و لەوانەيه پىويست نەبىت ئەوه دەربخەن كە فاكسىنيان وەرگر توه.

All care home workers to be vaccinated

16-week
grace period
starts

22 July

Last date for care home
workers to get their first
dose so they are fully
vaccinated by the time
regulations come into force

16 September

Regulations
come into force

11 November

ئەو بەروارە گرنهگانهی بۆیوسته لهیادت بێت ئەمانەن:

- 22 ی تەمموز (ئەمە ئەو کاتەیه که ماوهی مۆلەت دەستپێدەکات)
- 16 ی ئەیلول (دوا بەروارە کارگوزارانی مائی چاودێری بۆ وەرگرتنی ژەمی یەکەم بۆ ئەوهی بەتەواوی فاکسین وەر بگرن لەوکاتەیه که ریساکان دەچنە بواری جێبەجێکردنەوه)
- 11 ی تشرینی دووم (ریساکان دەچنە بواری جێبەجێکردنەوه)

چۆنییەتی سەلماندنی حالەتی فاکسین وەرگرتنت

NHSX تیشک دەخەنە سەر ئەوهی که چۆن خزمەتگوزاری سەرکەوتن بەسەر کۆفیدی (NHS COVID) NHS (Pass) دەتوانن بەکاربێت بۆ پالپشتیکردنی کەسانی تۆمارکراو و ستاف بۆ پشکنین و پشتراستکردنەوهی حالەتی فاکسین.

بەشیوهمیکی کاتی، ئەگەر فاکسینت وەرگرتبیت لەلایەن NHS هوه له ئینگلتەرا، دەتوانی تۆمارهکانی فاکسینی کۆفید- 19 پشتراستبکەیتەوه به بهکارهێنانی خزمەتگوزاری سەرکەوتن له کۆفید NHS بهم سێ رینگایهی خوارهوه:

- بەرنامە (نەپی) NHS
- وێبسایتی NHS.uk - NHS
- نووسراوی دەرچووی کۆفید لەلایەن NHS

کارتی وادهی NHS ناتوانن بەکاربهێنریت وەکو بەلگهیهک بۆ حالەتی فاکسین وەرگرتنت

ئەگەر له سکۆتلەندا فاکسینت وەرگرتوه، دەتوانی زانیاری وەر بگرت دەر بارهی ئەوهی که چۆن تۆماریکی حالەتی فاکسین وەرگرتنت بۆ کۆفید-19 دەست بکەوتیت لەرینگهی nhsinform.scot. ئەگەر له ویلز فاکسینت وەرگرتوه، دەتوانی زانیاری وەر بگرت دەر بارهی ئەوهی که چۆن تۆماریکی حالەتی فاکسین وەرگرتنت بۆ کۆفید-19 دەست بکەوتیت لەرینگهی gov.wales.

ئېمە ئاگادارى ئەمەن كە ھەندى كەس لە دەرموھى بەرىتانيا فاكسىنيان وەرگرتوھ. ئېمە بەدوای چارەسەر يەكدا دەگەرئېن بۇ ئەمە و رېنمىيى زياتر دابېن دەمكەن دەربارەھى بەلگەھى رەزەمەندى بۇ ئەمە ھالەتە لە زووترين كاتدا.

بەرپرسيارىيەتى پشكەنىنى ئەمەھى كە خەلک فاكسىنيان وەرگرتوھ ياخود بەخشراون

كەسانى تۆماركراو (ئەھى كەسەھى تۆماركراوھ لەلەيەن CQC وەكو بەرپرەبەر يان دابېنكارى خزمەتگوزارى) بەشئوھەھىكى سەرەھى بەرپرسيارن بۇ دۇنيابوون لەمەھى كە ھەموو ئەھى كەسانەھى دېنە ناو مالى چاودېرى فاكسىنيان وەرگرتوھ يان بەخشراون. ئەوانە ناموزگارى كراون كە ھوكمى پېشەھى خويان بەكاربەنن لەكاتى سپاردنى ئەھى پشكەنىنەھى بۇ ئەندامانى تری ستافەكە.

ئەگەر تۆ بەخشرەھى، كەسى تۆماركراو ھۆكارى بەخشرىنى تۆ نازاننيت، تەنیا ئەمە نەبىت كە تۆ بەخشرەھى.

بەخشرەھىكان

فاكسىن وەرگرتن لەوانەھى گونجاو نەبىت بۇ تۆ لەبەر ھەندى ھۆكارى پزېشكى. لەم ھالەتەھى، دەتوانى داواى بەخشرىنى تەندروستى پشتراستكراوھى پزېشكى بەكەيت لەم داواكارىيەھى.

پرۆسەھىكى روون بۇ تۆ بەردەست دەبىت كە جېيەھى دەكرىت ئەگەر پېتوایە كە ھۆكارىكى پزېشكىت ھەھى بۇ ئەمەھى بەخشرىت. ئەھى پرۆسەھى ھاوتا دەبىت لەگەل بەلگەنامەھى رووداوھ ناوخويەھىكان، بەخشرەھىكانى خۆ-دابېن لە كەسانى پشتراستكراوھ و گەشتكردن. رېنمىيى بۇ بېروانەھى برەموى پېدراوھ و ئېمە لېنكىك زىاد دەمكەن بۇ ئەھى رېنمىيەھى بەزووترين كات كە بلاوبكرتەھى.

بەرپرەبەرەھى ھەلسەنگاندن بۇ مەترسى ئەنجام بەدن بۇ ئەوانەھى كە بەخشراون لە وەرگرتنى فاكسىن. ئەمەھى مانای ئەمەھى كە ئەوان ھەلسەنگاندن دەمكەن لەبارەھى ئەگەرەھى مەترسى بلاوبوونەھى كوئېد-19 بەھوى وەرگرتنى فاكسىن (تەنیا بەخشرىن نەبىت) بۇ ئەندامانى ستاف كە دەچنە ناو مالى چاودېرى. دەكرى ئەوان پېوانە دابېن بۇ بارمەتيدانى كەمكردەھى ئەھى مەترسىيەھى، بۇ نمونە لەرئىگەھى داواكردن لەم ئەندامەھى ستاف كە بەخشراون بە پۆشنى پازىزگارى زياتر ياخود PPE يان بە پېشنىيازكردى گۆرېنى ئەركەكانيان.

گۆرېنى ئەرك (گواستەھى)

ئەگەر نەتوانى بەلگەھى وەرگرتنى فاكسىن ياخود بەخشرىن دابېن بەكەيت، ئەھى بەرپرەبەرەھى مەكەت دەبى بېر لە ھەموو ئەگەرەھىكان بەكاتەھى كە بۇ تۆ بەردەستن. ئەمەھى وەكو گواستەھىت بۇ رۆلئىكى جېگرمەھى كە تېايادا وەرگرتنى فاكسىن داواكارەھى نېيە. دەبى بەزووترين كات قسە لەگەل بەرپرەبەرەھى مەكەت بەكەيت دەربارەھى بژاردەكانت. نابى واى دابېنيت كە گونجاوھ بۇ تۆ كە ئەركت بگۆردرېت.

دەركردن

ئەگەر نەتوانى بەلگەھى وەرگرتنى فاكسىن ياخود بەخشرىن دابېن بەكەيت، ئەھى بەرپرەبەرەھى مەكەت دەبى بېر لە ھەموو ئەگەرەھىكان بەكاتەھى كە بۇ تۆ بەردەستن. ھەرچەندە، دەبى تېببىنى ئەمە بەكەيت كە رېساكان ھۆكارىكى درووست دەھېننەھى بۇ دەركردن ئەگەر تۆ فاكسىن وەرگرتنى يان نەبەخشرابېت.

نېگەرەھىكان دەربارەھى ئاستەھىكانى ستاف لە مائەھىكانى چاودېرى

مائەھىكانى چاودېرى دەبى پېشومخەھى پلانى لەناكاويان ھەبىت كە رووبەرەھى ئەھى رووداوانە دەبىتەھى كە كارىگەرەھى دەبىت لەسەر سەلامەتى بەرپرەبەرەھى خزمەتگوزارىيەكە. ئەمەھى بەشئوھەھىكى ئاساپى كەمكردەھى ژمارەھى ستاف دەگەرئېتەھى.

ئەگەر بەكرىت، ئېمە وا چاودەرەھى دەمكەن لە كەسى تۆماركراو كە بۇخويان ھەنگاوى گونجاو بنن بۇ پركردەھى كەمكردەھى ژمارەھى ستافيان لە ماومەھىكى كورتدا لەرئىگەھى بەكارھېنانى ستافى بركار يان بانك (بەدەگ). ئەگەر

نهم بژاردیه بهر دهست نهبوو بۆیان، دهبی نهمه به دهسه لاتی ناو خۆیی بلین که لهوانه به نهمان به پیشاندان یان نراسته کردنی دابینکاری تومار کار بۆ سهراوه کانی یارمهتی. رینمایی بۆ دهسه لاتی ناو خۆیی دانراوه له [رینمایی بۆ دهسه لاتی ناو خۆیی](#).

نهمگه دابینکاری تومار کار او نهمگهانی ههمیت که ناسته کانی ستاف کاریگهری دهکاته سهرا تونایان بۆ کاریگهردنی خزمهتگوزاری به سهلامهتی، نهوا داوا کرده لینیان که CQC ناگادار بکهنهوه له ژیر روشنایی ریسای 18 (2) (g) لیژنه کوالیتی چاودیری (تومار کردن) ریساکانی 2009: ههرا رووداو یک که ریکری دهکات یان بهدیار دهکویت بۆ دابینکاری خزمهتگوزاری که نهمگه ههرا ههرا ریکری کرده له توانای دابینکاری خزمهتگوزاری له سهرا بهر دهوامیدان به سهلامهتی چالاکی ریکراوه که، یان بهگوزیره داواکاری به کانی تومار کردن، لهوانه کهمی ژماره کسانای لیهاتوو، شارهزا و کارامه که دامهزراون بهمه بهستی راییکردنی چالاکی ریکراوه که.

CQC زانیاری زیاتری دابین کردوه دهرا به تیبنیه یاساییهکان.

ACAS ههلساوه به بهر ههمهینانی [رینمایی دهرا به بهر ز کردنهوهی کیشهکان لهگه خاوهکار](#).

پهوانهکانی تر (جگه له فاکسین و مرگرتن) که دهبی خاوه کاره کهت ههمیت

گرنگه که ههمو نهوانه دهچنه ناو مالهکانی چاودیری به بهر دهوامی پهیر موی پهوانهکانی کونترولی ریکهگرتن له توشبوون (نهخوشی) بکهن، بۆ کهمکردنهوهی مهترسی گواستهوه.

رینمایی دهرا به [چۆن به سهلامهتی کار بهکیت لهگه PPE](#) بهر دهسته.

رینمایی دهرا به [چۆن دهستت دهگاته کهرستهکانی بشکین و چۆن PCR بهکار دههینیت و کوملهکانی بشکینی کوبوونهوهی لاهکی خیرا](#) بهر دهسته.

رینمایی دهرا به [چۆن لهرووی یاساییهوه تیجوهی-نهخوشی و مردهگریته نهمگه خوت-دابیر اندوه](#) بهر دهسته.

چ پالپشتیهک بهر دهسته

نهمگه تۆ نهمگهانی یان ههرا پهسیاریکت ههمه دهرا به و مرگرتنی فاکسین، نیمه هانت دهمین که قسه بهکیت لهگه بهر یوه بهری تومار کراوت یان لهگه پزیشکتدا بۆ یارمهتیدانت له بهریاری بژاردیهکی ناشکراوا. حکومهت چهمین سهراوهی دابینکردوه، که ههموویان به 19 زمانی جیاواز بهر دهستن. لینیکی نهم سهراوه دهوانه بدوزرینهوه له [پیشهکی](#).

چۆن فاکسین و مردهگریته

[رینمایی دهرا به و مرگرتنی فاکسینی کوفید-19: و مرگرتنی واده](#) بهر دهسته.

سیناریوی 1: نهمگه تۆ تهمننت له خوارووی 18 سالیادی

تۆ پهویست ناکات بهلگه و مرگرتنی فاکسین یان بهخشین پهشان بهدیت نهمگه له خوارووی 18 سالیادیته. ههرا چهمده، ههراکاتیک تهمننت بیته 18 سال، تۆ ناتوانی بهر دهوام بیت له کار کردن له مالی چاودیری نهمگه فاکسینت و مرهگرتنیت. تۆ دهبی پلان دابنیت بۆ و مرگرتنی کورسیکی تهواوی فاکسینی کوفید-19 ی پهتر استکراوهی MHRA بهر لهوهی تهمننت بیته 18 سال – نهمهش به واتای دانانی سهرا به و مرگرتنی ژمی بهکهمی فاکسین دیت به لایمی کهمهوه 8 ههفته بهر له گهیشنتت به تهمننی 18 سالی. نهمگه تۆ کارگوزاری چاودیری و تهندروستی هلی پیشهویت و تهمننت له سهرووی 16 سالیادیته، نهوا تۆ مافی و مرگرتنی فاکسینت ههمه. نهمگه تۆ له نیتنادا کارگوزاری چاودیری و تهندروستی نیت، نهوا فاکسینت پهدهریت 3 مانگ بهر له بهرواری تهمننی 18 سالیته.

سیناریوی 2: ئەگەر تو له سکۆتلەندا بیان ویلز دەریت بەلام له ئینگلتەرا کار دەکەیت

لەبەر ئەوەی ئەم یاسایە جێبەجێ دەبێت بەسەر هەموو ئەو کەسانە دەچنە ناو مالى چاودێری له ئینگلتەرا، ئەوا دەبێت تو فاکسین وەرگیریت. ئەم کەسانە فاکسینیان وەرگرتوو له سکۆتلەندا دەتوانن زانیاری وەرگیرن لەسەر ئەوەی چون تۆماری حالەتی فاکسین وەرگرتن بۆ کۆفید-19 بە دەست بهێنن لەریگە nhsinform.scot. ئەم کەسانە فاکسینیان وەرگرتوو له ویلز دەتوانن زانیاری وەرگیرن لەسەر ئەوەی چون تۆماری حالەتی فاکسین وەرگرتن بۆ کۆفید-19 بە دەست بهێنن لەریگە gov.wales.

رینمایى بۆ دەسه‌لاته ناوخۆییه‌كان

له 11 تشرینی دوومی 2021 موه، ماله‌كانی چاودێری پێویسته تهنیا رینگه بهو کەسانه بدن که به تهاوی کوتراون به فاکسینی کۆفید-19 (یان ئەوانە بەخشران) بۆ داخڵبوون بۆ ناو هەر مائیکی چاودێری. وردهکاری زیاتری ئەم سیاسەتە دانراوه له بەشی سیاسەتەکه. وردهکاری ئەو بەلگانهی که داواکراون دانراون له رینمایى گشتی بۆ بشتتر استکر دنهوی بهلگه، وه وردهکاری دهربارهی بهخشینه پزیشکیه‌كان دانراون له رینمایى گشتی بۆ بهخشینه پزیشکیه‌كان. دەسه‌لاته‌كانی ناوخۆی رۆلێکی گرنگیان ههیه له جیبه‌جی کردنی ئەم ریسایانه.

له‌ماوه‌ی ئەم پەتاییدا، دەسه‌لاته‌كانی ناوخۆی به‌رپر سارییه‌تی زیاتریان له‌هه‌ستو گرتوو به داسۆزی و لیبورده‌یه‌یه‌وه. ئەوان رۆلێکی گرنگیان ببنیوه له پالپشتی فاکسین پیدان به ماله‌كانی چاودێری و پالپشتیکردنی دابینکاران بۆ دانیابوون له‌وه‌ی که ماله‌كانی چاودێری تا ده‌کری سه‌لامه‌تتر بن.

وه‌كو خاوه‌نكار كه ماله‌كانی چاودێری به‌رپوه‌به‌بن، رینمایى دانراون له رینمایى بۆ كەسانی تۆمار کراو که جیبه‌جی ده‌بیت له‌سەر ده‌سه‌لاته‌كانی ناوخۆی.

وه‌كو خاوه‌نكاران و به‌ئیندەران، بۆ سه‌ردانی‌کارانی شار‌زا (بیشه‌یی)، رینمایى دانراوه له رینمایى بۆ سه‌ردانی‌کارانی شار‌زا که جیبه‌جی ده‌بیت له‌سەر ده‌سه‌لاته‌كانی ناوخۆی.

وه‌كو رینگه‌پیدراوانی ماله‌كانی چاودێری، ده‌سه‌لاته‌كانی ناوخۆی ده‌بێت به‌به‌ر ده‌وامی له‌نزیکه‌وه کاربکه‌ن له‌گه‌ڵ ماله‌كانی چاودێری بۆ ئەوه‌ی یارمه‌تیان بدن تاوه‌كو متمانه دروست بکه‌ن به فاکسینه‌که. هه‌روه‌ها ده‌بێت یارمه‌تی پزیشکەش بکه‌ن بۆ دانیابوون له پیدانی فاکسین به خیرایی به‌وانه‌ی که بریاریان داوه تۆفەرکه وەرگیرن. نمونه‌ی ئەم کاره ئەمانه ده‌گرێته‌وه:

- ناسانکاری کردن له گفتوگۆکانی نیوان پزیشکان و تاکه‌كان ئەوانه‌ی که دوودلن، بۆ وه‌لامدانه‌وه‌ی نیکه‌رانییه‌کانیان
- پالپشتیکردنی به‌رپوه‌به‌رانی تۆمارکراو بۆ نه‌جامدانی گفتوگۆی کراوه له‌گه‌ڵ ئەو ستافانه‌ی دوودلن
- ریکه‌ستنی گفتوگۆ له‌گه‌ڵ مامانه‌كان دهرباره‌ی نیکه‌رانییه‌کانی سکپری
- کارکردن له‌گه‌ڵ NHS ی ناوخۆی بۆ ریکه‌ستنی سه‌ردانی پزیشکه‌ گشتیه‌یه‌كان بۆ ماله‌كانی چاودێری بۆ پیدانی فاکسین به ستاف و نیشه‌جی‌بووان
- به‌ر ده‌سه‌تته‌ستی سه‌رچاوه‌کانی راسپاردن (بلاوکراوه‌کانی نه‌ته‌رنیت، پرسپار و وه‌لامه‌كان، دانیشتنی یه‌ك به‌رامبه‌ر یه‌ك) له سه‌رچاوه‌ی باوه‌رپیکراوه‌وه، سه‌رچاوه‌کانی نیشه‌ندەر له به‌شی ته‌ندروستی و چاودێری کومه‌لایه‌تی
- دانیابوون له‌وه‌ی که دابینکاران پارمیان له‌به‌ر ده‌سته له‌ریگه‌ی پاره‌ی کۆنترۆلی نه‌خۆشی – ئەمه‌ش یارمه‌تیده‌ره له پیدانی مووچه‌ی ناسایی ستاف بۆ ناماده‌بوونیان له‌کاردا پاخود له دامه‌زراوه‌یه‌کی پیدانی فاکسین به‌مه‌یه‌ستی و مرگرتنی فاکسین، هه‌روه‌ها ده‌کری یارمه‌تی ئەو تیچووانه‌ بگرێته‌وه که په‌یوه‌ندیده‌اره به‌ گه‌یشتن به دامه‌زراوه‌یه‌کی پیدانی فاکسین
- به‌شداریکردن له‌گه‌ڵ کۆمه‌لگه‌ی ناوخۆی و سه‌رکرده‌ نایینه‌یه‌كان بۆ بنیاتنانی متمانه به فاکسینه‌که

ئەم کاره هاونا‌هه‌نگه له‌گه‌ڵ رۆلی ده‌سه‌لاتدارانی ناوخۆی و ه‌كو دابینکارانی ئه‌ركی ته‌ندروستی گشتی ناوخۆی. ده‌سه‌لاتدارانی ناوخۆی رۆلێکی گرنگ ده‌گیرن و ه‌كو سه‌رچاوه‌یه‌کی نامۆگاری بۆ ماله‌كانی چاودێری له‌باره‌ی کۆنترۆلکردنی تووشبوون و پالپشتیکردنی و مرگرتنی فاکسین.

ده‌سه‌لاتدارانی ناوخۆی هه‌روه‌ها ده‌بێت کاربکه‌ن له‌گه‌ڵ ماله‌كانی چاودێری بۆ پالپشتیکردنیان بۆ پیداجوونه‌وه و به‌هێزکردنی پلانه‌کانی به‌ر ده‌وامی کاره‌کانیان. ده‌سه‌لاتدارانی ناوخۆی هه‌روه‌ها ده‌بێت پیداجوونه‌وه بکه‌ن به پلانه‌کانی به‌ر ده‌وامی خۆیان بۆ ئەوه‌ی روون بێت دهرباره‌ی کاریگه‌ری چاوه‌روانه‌کراو له‌سه‌ر خزمه‌تگوزارییه‌ ناوخۆییه‌کان و

همروها بتوانرئ وه لام بدرینهوه. بؤ نمونه، له رینگه پشکینی دوباره دابهشکرنی لهناکاو ی ستاف و یارمهتی هاوبهش بؤ پیدانی سمرچاوه به مالهکانی چاودیری له حالهتی که مبرونی ژماره ی ستاف.

همروهکو له سمرهوهدا تیبینی کراوه، دهسه لاتدارانی ناوخویی پیوسته کاربکهن بؤ دنلیابون لهوهی که دابینکارانی کهرتی تایبیت توانای بهدیپینانی داواکار بییهکانیان همیه لهماوهی کوتایی ماوهی مؤلهتی 16 ههفته کهدا. همروهها نوان دهبی دنلیایی بدن لهوهی که مالهکانی چاودیری خویان کاردهکن بهگویره ی پابهندییهکان و دمتوانن به بهرهوامی خزمهتگوزارییهکان دابین بکهن.

پالپشتی ناراستهکراو بؤ دهسه لاتدارانی ناوخویی

نیمه کاردهکن لهگهل کار امهیهکان بؤ چاودیری کردن بؤ دنلیابون لهوهی که سمرچاوهکان له شویینی خویاندان. نههمش بریته له رینمایی و باشترین-کارهکان بؤ پالپشتیکردنی دابینکاران و دهسه لاتدارانی ناوخویی به بونی توانا و پلانی هیزی کار، دامزراندن و خوشگوزهرانی. کار امهیهکانی چاودیری کردن همروهها ههلهدهستی به دابین کردنی پالپشتی هیزی کاری نیشتمانی و ناوخویی بؤ دهسه لاتدارانی ناوخویی و خاوهن کاران.

نیمه بهرهوام دهبین به کار کردن لهگهل دهسه لاتدارانی ناوخویی بؤ زیادکردنی پیشوازیکردن له فاکسین و دنلیایی دهستگهیشتن بییان، بهتایبتهی لهو ناوچانهی که ریره ی وهرگرتن کهمه. نیمه بهرهوام دهبین له پیداچونهوه به پیوستی پالپشتی زیاتر. [کار امهیهکانی سمرچاوهکانی چاودیری](#) بهرهستن.

پالپشتی زیاتر

دهسه لاتدارانی ناوخویی دمتوانن داوای پالپشتی زیاتر بکهن له [زانباری خزمهتگوزاری کوفید-19 ی سمر به کومهلی](#) [حکومتی ناوخویی](#) وه [کومهلی بهرهیرانی خزمهتگوزارییه کومه لایتمیهکانی بیگهیشتوان له نینگلترا](#) ([ADASS](#)).

رینمایی بؤ نیشته جیبوو و خزمان و هاورییانی نیشته جیبوو

چی دهگوریت

له 11 ی تشرینی دوومهی 2021 هوه، مالهکانی چاودیری پیوسته نهغیا رینگه بهو کهسانه بدن که به تهواری کوتراون به فاکسینی کوفید-19 (یان نوانه ی بهخسراون) بؤ داخلبون بؤ ناو هر مائیکی چاودیری. نههمش نیم کهسانه ناگریتهوه:

- نیشته جیبوو
- تاکهکان و نهدامانی خزمهتگوزارییهکانی لهناکاو که یارمهتی لهناکاو دابین دهکن
- تاکهکان که یارمهتی چاککردنهوه ی خیرا دابین دهکن
- هاورییان و خزمانی دانیشتوان
- نهو کهسانه ی که سردانی دانیشتوان دهکن نوانه ی که نزیکه بمرن یان پالپشتی پیشکشی کهسانی بیبش دهکن
- لهژیر 18

وردهکاری زیاتری سیاسته که دناوه له [بهشی سیاست](#). وردهکاری بهلگه ی داواکراو دناوه له [رینمایی گشتی](#) [لهسمر سلماندنی بهلگه](#)، وه وردهکاری دهرباره ی بهخشینه پزیشکییهکان دناوه له [رینمایی گشتی](#) [لهسمر بهخشینه بزشکییهکان](#).

چون نهگور انکار بیانه کاریگری دهکنه سمر تو

نهم سیاسته ناسینراوه بؤ دنلیابون له سهلامتهی تو، دانیشتوانی تر و ستاف بؤ که مکردنهوه ی مهترسی بلاوبونهوهی کوفید-19 له ماله کهدا.

بؤ زانباری زیاتر دهرباره ی نهوهی بوجی وهرگرتنی فاکسین گرنکه، تکایه سهیری پیشهکی نهو بهلگه نامیه بکه.

چى بەسەر چاودىرىيەكەتدا دىت ئەگەر ئەو كەسانەى چاودىرىت دەكەن فاكسىنيان وەر نەگرتىت

ئىمە كار دەكەين لەگەل داىبنكارانى چاودىرى بۇ يارمەتيدانىان بۇئەى پالپشتى ھەموو ستافيان بىكەن تا ئەو ھەلە بقوز نەو و فاكسىن وەر بىگرن. ستاف دەبى بەلگە بىخەنەر و دەر بارەى وەر گرتتى فاكسىنى كۆفید-19 ياخود بەخشىنى پزىشكى تا بەروارى 11ى تشرىنى دوومى 2021. ئەگەر ئەندامىكى ستاف نەتوانى ئەمە داىبن بىكات، ئەو لەوانىيە لە رۆلىكى تردا (شونىكى تر) كار بىكەن و چىتر لەگەل تۇدا كار نەكەن. ئەگەر تۇ نىگەرانى يان پزىسارت ھەپە دەر بارەى ئەمە، تىكايە قسە بىكە لەگەل ئەندامىكى ستاف ياخود بەرئوبەرى مالى چاودىرىت.

ئەگەر ھەر يەكەك لە ئەندامانى ستاف ئەم كەرتە بەجىيەنلى، ئەو رىنمايى و سەر چاوەكان بەر دەست دەبن بۇ داىبنكاران. كە ئەمەش دۇنيايى دەدات لەوەى جىگروەى گونجاو داىمەزىن كە دەتوان ئەو چاودىرىيە داىبن بىكەن كە تۇ پىوستىت پىيەتى.

لەبەر ئەوەى بەخشىنە پزىشكىيەكان كارىان پىدەكرىت، بۇيە ھەموو ئەندامانى ستاف فاكسىنيان وەر نەگرتو، چونكە ھەندىكىان لەوانىيە ھۆكارى پزىشكىيان ھەبىت بۇ ئەمە. ئەگەر تۇ نىگەرانى دەر بارەى ئەمە، دەتوانى قسە بىكەت لەگەل ئەندامىكى ستاف ياخود بەرئوبەرى مالى چاودىرىت.

سەردانىكردى خۆشەويستان لە مالىكى چاودىرىدا

سىياسەتەكە جىيەجى نايىت بەسەر خىزان و ھاورىيانى دانىشتوانى مالى چاودىرى.

ئەو سەردانىكارانەى كە خىزان يان ھاورى نىن

ئەگەر تۇ داومتى شارەزايان دەكەيت (بۇ نمونە سەرتاش (دەلاك)) بۇ ناو مالى چاودىرى، داواكارىيەكان بەسەرياندا جىيەجى دەبىت. پىوستە قسە بىكەت لەگەل ئەندامىكى ستاف ياخود بەرئوبەرى مالى چاودىرىت بۇ گتوگۇكردىن دەر بارەى ئەوەى كە چۆن بتوانن پابەند بن بە داواكارىيەكان.

پالپشتى بەر دەستە ئەگەر مالى چاودىرى ژمارەى پىوستى ستافى فاكسىنكاراى نەبىت

ئەگەر يىكى دوورە كە مالىكى چاودىرى كارىگەرىت بەم رىگايە. ئىمە 16 ھەفتە ناگادار كرىدەنەومان داو بە مالى چاودىرى بۇئەوەى كاتيان پىدەبەن بۇئەوەى كارىكەن لەسەر ئەو ستافانەى كە فاكسىنيان وەر نەگرتو. ئەمەش يارمەتيدەر دەبىت بۇ دۇنيابوون لەوەى ئەوان داواكارىيە ياسايەكان جىيەجى بىكەن وەكو داىبنكارى چاودىرى تۇ. ئىمە دەزانىن چەندىن مالى چاودىرى بەبەردەوامى چالاكانە ستاف دادەمەزىن ئەوانەى كە فاكسىنيان وەر گرتو بۇئەوەى بەشداربن لە تىمەكەيان.

پالپشتى بەر دەستە كاتىك مالىكانى چاودىرى نىگەرانىيان ھەپە دەر بارەى تۇاناي خزمەتگوزارى سەلامەتى ستاف. ئەمەش برىتتە لەوەى كە مالىكانى چاودىرى نىگەرانىيەكانىيان بەرزدەكەنەو بۇ دەسەلاتى ناوخۇبى و لىزىنەى كوالىتى چاودىرى. مالىكانى چاودىرى ھەروەھا دەبى كارىكەن لەگەل ھاورىيان لە سىكتەرەكە بۇئەوەى دۇنيابن لەوەى كە دەتوانن بەبەردەوامى چاودىرىت بىكەن بە سەلامەتى.

ئەگەر ھەر پزىسارىكى ترت ھەپە دەر بارەى ئەم سىياسەتە و چۆن دەكرى كارىگەرى لەسەر تۇ و دانىشتوانى تۇ ھەبىت، تىكايە قسە بىكە لەگەل ئەندامىكى ستاف ياخود بەرئوبەرى مالى چاودىرىت.

رىنمايى بۇ سەردانىكردى شارەزايان (پىشەپىەكان)

لە 11ى تشرىنى دوومى 2021مەو، مالىكانى چاودىرى پىوستە تەنبا رىگە بەو كەسانە بدن كە بە تەواى كوتراون بە فاكسىنى كۆفید-19 (يان ئەوانەى بەخشراون) بۇ داخلىبون بۇ ناو ھەر مالىكى چاودىرى. ئەم داواكارىيە جىيەجى دەبىت بەسەر ئەوانەى سەردانى مالى چاودىرى دەكەن كە تۇاناي پىشەپىيان ھەپە تەنبا ئەگەر بەخشرابن.

ورده‌کاری زیاتری سیاسته‌که دانراوه له بهشی سیاست . ورده‌کاری به‌لگه‌ی داواکراو دانراوه له رینمایی گشتی له‌سهر سه‌لماندنی به‌لگه ، وه ورده‌کاری دهرباره‌ی به‌خشینه‌ی بزیشکییه‌کان دانراوه له رینمایی گشتی له‌سهر به‌خشینه بزیشکییه‌کان .

مه‌ودا

ژمارایه‌کی زۆری خه‌لکی که له مآلی چاودیریدا نین له‌وانه‌یه‌ی پیویست بکات که بچنه ناو مآلی چاودیری وه‌کو به‌شیک له کاره‌کانیان. نه‌مه‌ش وه‌کو خزمه‌تگوزارانی گشتی له‌وانه‌ی سه‌ردانیکردنی شاره‌زایانی چاودیری ته‌ندروستی یاخود کارگوزارانی چاودیری کۆمه‌لایه‌تی، هه‌روه‌ها له‌وانه‌ی که خزمه‌تگوزارییه‌کانی جیا له چاودیرکردن ده‌گه‌یه‌ن وه‌کو سه‌رتاش، چاککردنه‌وه‌ی یان چالاکییه‌کان.

تکایه‌ی برۆ سه‌ر بهشی سیاسته‌که بۆ نه‌وه‌ی بزانی که نایا جیبه‌جی ده‌بیت له‌سه‌ر تو.

سه‌ردانیکردنی له‌ناکاو

په‌ر مه‌کان هه‌لاوێردن دابین ده‌کهن کاتیک به‌هۆکاریکی گونجاو پیویست بیت بۆ که‌سێک که چاککردنه‌وه‌ی خیرا یاخود یارمه‌تی له‌ناکاو دابین بکات که په‌یوه‌ندیاره به‌ مآلی چاودیری.

به‌رئوه‌به‌ری تو‌مارکراوی مآله‌که ده‌توانی نه‌وه دیاریبکات که چ شتیک بریتیه له‌ حاله‌تی له‌ناکاو له‌ شوینه‌که‌یدا. به‌خشینه‌که جیبه‌جی ده‌بیت به‌سه‌ر هه‌موو ستافی خزمه‌تگوزارییه‌کانی له‌ناکاو که ده‌چنه ناو مآلی چاودیری به‌مه‌به‌ستی نه‌جامدانی نه‌رکه‌کانیان. به‌خشینه‌که هه‌روه‌ها جیبه‌جی ده‌بیت به‌سه‌ر که‌سێک که ده‌چینه ناو مآلی چاودیرییه‌که به‌مه‌به‌ستی یارمه‌تی له‌ناکاو بۆ رووداویک له‌ مآلی چاودیرییه‌که‌یدا.

نیمه‌وا چاوه‌روان ده‌کهن که یارمه‌تی چاککردنه‌وه‌ی خیرا ته‌نیا جیبه‌جی ده‌بیت کاتیک که کاریگه‌ری گه‌وره ده‌کاته سه‌ر کوالیتی چاودیری دانیشتووایان مه‌ترسی بۆ سه‌ر ژبانیان.

به‌خشینه‌کان

به‌خشینه‌کان بۆ داواکاری ته‌نیا بۆ که‌سێک که چاککردنه‌وه‌ی خیرا یاخود یارمه‌تی له‌ناکاو دابین ده‌کات که په‌یوه‌ندیاره به‌ مآلی چاودیرییه‌که. نه‌وه ده‌گه‌رئیه‌وه بۆ به‌رئوه‌به‌ری تو‌مارکراوی مآلی چاودیری که نه‌م بریاره‌ی بدات.

به‌لگه

تکایه‌ی بگه‌رئیه‌وه بۆ رینمایی گشتی له‌سهر سه‌لماندنی به‌لگه ، بۆ به‌لگه‌ی وه‌رگرتنی فاکسین وه رینمایی گشتی له‌سهر به‌خشینه بزیشکییه‌کان بۆ به‌لگه‌ی به‌خشینه‌ی بزیشکییه‌کان.

به‌رپرسیارییه‌تی

نه‌مه به‌رپرسیارییه‌تی به‌رئوه‌به‌ری تو‌مارکراوه نه‌وه به‌سه‌لمنیت که له‌وانه‌ی داخل ده‌بن به‌لگه‌ی درووستیان هه‌بیت له‌سه‌ر وه‌رگرتنی فاکسین یان به‌خشین. سه‌ر مه‌رای نه‌وه‌ش، ده‌بی تو خۆت و ستافه‌که‌ت دله‌نایه‌ی بدن له‌وه‌ی که به‌لگه‌ی درووستیان هه‌یه، نه‌گه‌رنا ناتوانن بچنه ناو مآلی چاودیری. به‌رئوه‌به‌ری تو‌مارکراوی مآلی چاودیری هه‌روه‌ها ده‌کرئ داوای نه‌وه بکهن که نه‌م داواکارییه‌ی به‌خه‌رتنه ناو هه‌ر به‌لینه‌نامه‌یه‌ک له‌نیوان مآلی چاودیری و خاوه‌نکار.

نه‌کاره‌کان (فیربووی نوئ) (به‌هه‌گه‌ری زۆره‌وه ته‌مه‌نیان له‌ خوار 18 سآلیدایه)

ستافی چاودیری و ته‌ندروستی هه‌لی پێشه‌وه، له‌وانه‌ی له‌سه‌رووی 16 سآلیدان گونجاون بۆ وه‌رگرتنی فاکسین. نه‌م که‌سه‌نه ده‌بی دله‌نایه‌ی بدن له‌وه‌ی که کۆرسێکی ته‌واوی فاکسینی پشته‌راسته‌کراوه‌ی MHRA وه‌ر بگرن به‌ر له‌وه‌ی ته‌مه‌نیان ببنته 18 سآل.

شارهزایانی سهردانیکارانی تر ناتوانن بچنه ناو مآلی چاودیزی تاوهکو کورسیکی تهواوی فاکسینی کوفید-19 و مردهگرن. ههموو نهوانهی تمههینان 17- سآلییه دهوانن که وادهی و مرگرتی فاکسین بنووسن، نههمش 3 مانگ بهرلهوهی تمههینان ببنته 18 سال.

نهو نهوکارانهی تمههینان لهخوار 18 سآلیدایه دهبهخشرین بویه دهوانن بچنه ناو مآلی چاودیزی بهی سلهماندنی حالتهی و مرگرتی فاکسینیان. سهرمرای نهوش دهبی بتوانن که بهلگه بهههروو که نهوان تمههینان له خوار 18 سآلیدایه بهرلهوهی بچنه ناو مآلی چاودیزی.

شوینهکانی دهوروبهری مآلی چاودیزی

رئیساکان جیبهجی نابن بوسهر هر شوینیکی تری دهوروبهری مآلی چاودیزی. هر سهردانیکاریکی شارهزا که تهنیا له شوینهکانی دهوروبهری مآلی چاودیزی کاردهکات و ناچننه ناو بالهخانهکه، پیویست ناکات بهلگهی و مرگرتی فاکسین یان بهخشین پیشان بدات. هرچهنده، نهگهر تو ناوه ناوه سهردانی مآلی چاودیزی دهکویت، نهوا نیمه ناموزگاریت دهکمین که بهلگهی دروست بهدهستبهنیت دهربارهی و مرگرتی فاکسین یان بهخشین. نههمش لهبهر نههمیه که لهوانهیه پهیوهندی ناسابیت ههبنیت لهگهل بهکار هینهرانی خزمتگوزاری چاودیزی و ستاف و داوات لئدهکرنیت که بهلگه دابین بکویت بهر له چوونه ژوروهوه.

PPE

پپوانهکانی کزنتروالی ریگریکردنی نهخوشی و مکو PPE هیشتا داواکراوه له شوینهکانی چاودیزی نیشتهجیبون. داواکاریهکانی PPE دهمنینتهوه هاوتا لهگهل رینمای نیستای حکومت دهربارهی چوینیتهی کارکردن به سهلامتی له مآلهکانی چاودیزی. نیمه ناموزگاریت دهکمین که پیشومخته ناگاداری نههمبیت بو دلنیاپوون له پابهاندبوون بهشتیوهیهکی دروست.

پاشکوی A: مومارهسهی دامهزراندنی باش

ناموزگاری لهسهر پاراستن و دهمهزراندن – کارامهیهکان بو چاودیزی (Skills for Care)

کارامهیهکانی چاودیزی (Skills for Care) و نیسایتهی یهکسهری تاییهتمهندی (one stop) گهسهیداده. که نههمش کومهلنیک پالپشتی، زانیاری و سهرچاوه دهگرتهخوی بو پالپشتیکردنی خاوهنکارانی چاودیزی کومهلایتهی بو پاراستنی ستاف و نهگهر پیویست بیت دامهزراندنی ستافی نوئ. نههمش نمونهکانی نهو حالهتانه دهگرتهوه که خاوهنکار به سهرکهوتوویی هانی ستافی خوی داوه تا فاکسین و مربرگن بهرله جیبهجیکردنی نههم سیاسهته. نههمش یارمتهی هاوبهشیکردنی مومارهسهی باش دهوات له تهواوی سینکتهرکهدا.

سیاسهت

مآلهکانی چاودیزی پیویسته رهچاوی لهخوگرنتی سیاسهتی فاکسینکردنی نووسراو بکهن. نههمش نههم بارودوخانه لهخودهگرنت، و مکو:

- که نایا نهو ستافانهی که تمههینان له سهرووی 18 سآلیدایه مافی و مرگرتی مؤلعتیان ههیه له کارکردن (به پاره یاخود بی پاره) بوهوهی فاکسین و مربرگن یان بهلگهی بهخشین پزیشکی بهدهست بهینن لهوکاتهی که مآلی چاودیزی دهربارهی و مرگرتی فاکسین یان بهخشین چاوهروانی بهلگهیان لئدهکهن. نههمش دلنیاپی دهوات که دهوانی پلانی هیزی کاری خوی دابنیت و ههنگاوه فهرمییهکان بنیت لهبارهی نهو ستافانهی که تمههینان له سهرووی 18 سآلییهوهیه که فاکسینیان و مرنهگرتوه و بهخشین پزیشکیشیان نییه.
- هر ریخستتیک دهربارهی جیهیشتن نهگهر ستاف کار یهگرمیه لاهومکیهکانی لی بهدیارکهوت بههوکاری فاکسین لئیدن.
- بو نمونه، لهوانهیه وا باشتر بیت دورکهوتیهوه لهوهی که ژمارهیهکی زوری ستاف له بهک روژدا فاکسین و مربرگن.
- چون داتای فاکسین و مرگرتن و بهخشین بهکار دههینرین
- چون هر سیاسهتیکی فهرمی جیهجی دهبنیت بهسهر ستاف که ناتوانن پابهاند بن به داواکاریهکه
- چون داواکاریهکانی فاکسین و مرگرتی دامهزراوانی نوئ و ستافی بریکار چارهسهر دهکرتن
- هر بابتهی یهکسانی که دروست دهبنیت بهوهی پابهاندبوون به رئیساکان (سهیری بهشتی یاسای یهکسانی 2010 بکه)

رېنمائي له لايېن خزمهتگوزاري راوړنكارۍ، ناشتهوايي و ناوېژيواني (ACAS)

ACAS چندين رېنمائي داھنناوه نهمهش سوو دبهخشه بۇ خاوهنكاران لهكاتي رېچاوكردني مومارسهي دامهزاندني باش و هكو بهشيك له جيبهجيكردي و هرگرتني فاكسين و هكو مهرجيك بۇ گواستنوهي ستاف.

[وهرگرتني فاكسيني فايروسي كورونا بۇ كار كردن](#)

[ناموزگاري دهر باره ي دهر كردن](#)

[ريكاره كاني سكالاكردن و سزادان](#)

[چون كيشه پيك بهر زده كېتوه له سهر كاردا](#)

[مامه لكردن له گهل كيشه پيك كه له لايېن كار مهنديكوه بهر زكراوتهوه](#)

[يالېشتي گونجاو بۇ شويني كاري تو](#)

[ناگادار كرنهوه و راوړن كردن به كار مهندان](#)

[ماوه ي تېبيني](#)

[ياره دان له ماوه ي تېبيني](#)

[جياكاري و توقاندن و همراسان كردن](#)

[گورانكاري به هوكاري گونجاو](#)

[به كر يگرتني كه سينك](#)

به شدار ي كردن به زووي له گهل هيزي كاردا

ماله كاني چاوديزي پيوسته به شداري بكم به هيزي كاريان به زووي دهر باره ي ريسا نوپيه كان. نهمهش يار مهندي دهر دېت بۇ دنيا بوون له وه ي كه خلك بتوانن پېيانه وه پابه ندېن. ماله كاني چاوديزي دتوانن ماوه ي مؤلمت به كار به يزن بۇ:

- بايه خدان و چاكر دنه وه ي سياسته ته كانيان له وانه نه گهر پيوست بيت همر زانيار بيه كي تايه تي و هلسه نگاندي كار يگري پاراستني داتا
- جيبه جي كردني مومارسه ي كاري جياواز يا خود نوئ

ماوه ي مؤلمت (دهر فست) هسروه ها دتوانري به كار به يزن يت بۇ ناشنا بوون له گهل ستاف و دابينكاراني خزمهتگوزاري دهر باره ي:

- داواكاري فاكسين و هرگرتن
- پيداويستي خلكي تهمن سهر وي 18 بۇ دابين كردني كار يان خزمهتگوزاري بيه كان بۇ به لگه هينانه وه دهر باره ي و هرگرتني فاكسين يا خود به خشيني پزيشكي
- نه گهر ي دهر نه جامه كاني جيبه جي نه كردني پيداويستي له كاتي ديار يكاراودا

به‌شدار یکر دنی به کۆمه‌ل

کاتیک به‌کیتییه‌کی بازارگانی دانپیندانا یاخود نوینهرانی کارمەند لەشوینیکدا بوون، ئەوا راویژکردن ئەرکیکی یاساییه. ئەمەش لەبەر ئەوەی که هەر پێوانەیک دەرکری کار یگەری هەبیت لەسەر تەندروستی و سەلامەتی ستاف.

کاتیک به‌کیتییه‌کی بازارگانی دانپیندانا یاخود نوینهرانی کارمەند لەشوینیکدا بوون، ئەوا ئەمە باشترین دووانگەیه که دەرکری لێهه دەستپێکریت. دەتوانن یارمەتی پێشکەش بکەن لەرێگەیی راویژکردن، تێگەشتن و چارەسەرکردنی هەر کیشەیه‌کی کەله‌کەبوو، وه گفتوگۆکردن دەر باره‌ی کیشه کرداری و پراکتیکیه‌کان.

پیش و یان دوا ی هەر به‌شدار یکر دنیکی به‌کۆمه‌ل، یارمەتیدەر دەبیت ئەگەر پوخته‌یه‌کی نووسراو دا بین بکریت بۆ ستاف. ئەمەش دەرکری به‌کار بهێنریت بۆ روونکردنەوی پێداویستییه‌که و ماناگەیی. ئەمەش رێگەر دەبیت لەبەر دەم به‌هه‌له‌ تێگەشتن دەر باره‌ی که چی داواکراوه، وه مانای چیه‌ بۆ ستاف.

به‌شدار یکر دنی تاکه‌کەسی

به‌شدار یکر دنی تاکه‌کەسی و کۆکردنەوی زانیاری دەرکری پاشان به‌کار بهێنریت بۆ دیار یکر دنی ئەوانه‌ی که:

- فاکسینیان وەرگرتوه یاخود لەرووی پزیشکیه‌وه به‌خسراون، یان تەمەنیان له‌ خوارووی 18 سالییه‌وه، وه دەتوانن به‌لگه‌ بۆ ئەمانه‌ به‌پننه‌وه
- فاکسینیان وەرگرتوه یان برۆیان وایه که لەرووی پزیشکیه‌وه به‌خسراون، به‌لام ناتوانن به‌لگه‌ی بۆ به‌پننه‌وه
- هیشتا به‌ تەواوی فاکسینیان وەرگرتوه به‌لام ئەم کاره‌ رێکەخەن و لەکاتی خۆیدا به‌تەواوی فاکسین وەرگرن
- هیشتا به‌تەواوی فاکسینیان وەرگرتوه و پێناچی لەکاتی خۆیدا به‌تەواوی فاکسین وەرگرن
- تەمەنیان له‌ سەر ووی 18 سالییه‌وه و لەرووی پزیشکیه‌وه نه‌به‌خسراون، به‌لام حەز ناکن فاکسین وەرگرن

دوا ی ئەمە ماله‌کانی چاودیری دەتوانن دەستبکەن به‌ ریکخستنی تۆماره‌کانیان بۆ ئەوه‌ی ئەوه‌ پێشان بدن که چ خەڵکیک فاکسین وەرگرتن یان به‌خسینیان سەلماندوه.

وا باشتره که هەر نیگەرانییه‌ک که له‌لایه‌ن کەسێکه‌وه به‌ر زه‌ده‌کریته‌وه پێویسته به‌داواچوونی بۆ بکریت. ستاف ده‌بی هەلی گونجاویان بۆ دا بین بکریت بۆ ئەوه‌ی فاکسینیان پێدەریت یان به‌لگه‌ به‌ده‌ست به‌پنن که ئەوان به‌خسراون به‌ر له‌وه‌ی هەر کارێکی فەرمی رایی بکریت. دەر نه‌جامه‌کانی پابه‌ندنه‌بوون به‌ داواکاریه‌که ده‌بی به‌روونی باسبکریت. ئەمە دەرگرتنه‌وه کاتیک پێویسته پابه‌ندی داواکاریه‌که ببیت و چ هه‌نگاوێک ده‌بی بنریت ئەگەر پابه‌ندبوون نه‌بوو.

ماله‌کانی چاودیری هه‌روه‌ها پێویسته بایه‌خ بدن به‌ ئاسته‌کانی ستافیان لەژێر روشنایی راویژکردنی کەسی. مألکی چاودیری پێویسته بایه‌خ به‌ مه‌دات که نایا جیگۆرکی به‌ ستاف بکەن یان ریکخستنی تر ئەجام بدن بۆ کارکردن به‌شیه‌یه‌کی گونجاو ئەگەر نه‌توانن ستافی به‌ر ده‌ستیان له‌سەر کاری تر دا بنین.

کاتیک ستاف دوره‌ له‌سەر کاره‌که‌ی، بۆ نمونه له‌ مۆله‌تی مندالوونه، مۆله‌تی وەرگرتوه، یاخود نه‌خۆشه‌ بۆ ماوه‌یه‌کی-دریژ، ماله‌کانی چاودیری پێویسته ریکخستنی گونجاو ئەجام بدن له‌کاتیکي باشدا. ئەمەش بۆ رێگەر یکر دنه له‌ کەمی زانیاری دەر باره‌ی پێداویستی که ده‌بیت به‌ر به‌ست له‌باره‌ی گه‌رانه‌وه بۆسەر کار له‌کاتی خۆیدا.

ماله‌کانی چاودیری هه‌روه‌ها ده‌بیت پلانیان هه‌بیت بۆ ستاف ئەوانه‌ی تەمەنیان له‌ خوارووی 18 سالییه‌وه له‌ به‌رووی 11 ی تشرینی دوومه‌ی 2021 به‌لام دواتر تەمەنیان ده‌بیت 18 سالی. ئەمەش چونکه داواکاری بۆ وەرگرتنی فاکسین یان به‌خسینی پزیشکی جیه‌جی ده‌بیت کاتیک ئەندامیکی ستاف ده‌گاته تەمەنی 18 سالی.

ستاف که فاکسینی وەرگرتوه و نه‌به‌خسراوه

کاتیک ئەندامیکی ستاف فاکسینی وەرگرتوه و ناتوانیت به‌لگه‌ بخاتەروو که به‌خسراوه، ئەوا ماله‌کانی چاودیری ده‌بی هه‌موو بژاردەمان له‌بەر چاودیری بکریت. ئەمەش وه‌کو گواستنه‌وه‌ی بۆ هەر رۆلێکی تری جیگرمه‌وه که تیایدا وەرگرتنی فاکسین یاخود به‌خسینی پزیشکی داواکاری نییه‌ تیایدا. ئەمەش دەرکری ئەم رۆلانه‌ن که په‌یوه‌ندی راسته‌خۆی نییه له‌گه‌ل دانپینتوانی دەر موه‌ی مالی چاودیری (بۆ نمونه له‌ نوسینگه‌ی سەر مکی).

مالهكانى چاودىرى ههروهها دهبي بايهخ بدن به مؤلتهى به موچه يان بي موچهى ستافيان. ئهه ناكري بيته چارهسرى ماوه-درىژ، چونكه ريساكان سنورى كاتيان نيبه. مؤلته به گونجاو دادهنرته كاتيك كارگوزارى نارهزوى خوى پيشان ديدات بهوى كه بهتواوى فاكسين و مرنگرته بهلام كورسيكى تهوانهكردوه تا بهروارى 11 تشرينى دوهمى 2021. ئهه ههروهها جيبهجي دهبيت كاتيك دواختن ههيه له بهدهستهينانى بهلگه دربارهى بهخشينى پزىشكى.

مالهكانى چاودىرى پيوسته ههماهنگى بكن لهگهل خشتهى كاتدا كه پيهوه پابند دهن به زوترين كات و روونين دربارهى ئهوى كه چ رووديدات نهگر كارگوزاران ههماهنگى خشتهى كات نهكن. خشتهى كات پيوسته ريگهدات به هه پرؤسههكى فهرمى تا پابهندن پيهوه و وه بو تيبينى كوتايى هينان نهگر پيوست بيت پى بدرته.

ههنديك مالى چاودىرى - كه بژارده جيگرههكانيان تهواوبوه - لهوانهه پيوست بيت كه بير له دهركردين يان كوتايى هينان به بهلئىنامهى كارگوزارانيان بكنهوه. ئهه دهبي تهنيا جيبهجي بكرته بؤسه ئهوانهى تهمنيان له سهرووى 18 ساليهوه كه فاكسينيان و مرنگرتوه و بهخشينى پزىشكيان بهدهست نههيناوه. لهه حالتهدا، مالهكانى چاودىرى دهبي له ههموو كاتيكدا پابهندن به ياساى كوالتهى و دامهزراندن و رمچاوى مومارهسى دامهزراندنى باش بكن.

دهركردى دادپهروهرانه

ئهو كارمهندانهى كه بهبهردهوامى دامهزراون لهلايهن خاوهنكار (يان لهلايهن ياريدهدهري خاوهنكار) بو ماوهى 2 سال، ئهوانه مافى ئهويان ههيه كه بهنادادپهروهرى دهرنهكرين.

كارگوزاران ههمان پاراستنيان نيبه دربارهى دهركردى نادادپهروهرانه، بهلام ههردو كارگوزاران و كارمندان پاريزراون لهژير روشنايى ياساى 2010ى يهكسانى (سهبرى خواره بكه).

كارمنديك دهكرى دادپهروهرانه دهربكرته نهگر:

- هوكارىكى گونجاو ههبيت بو دهركردين
- هوكارمهك بهس بيت بو بيانوى دهركردين
- خاوهنكار رمچاوى ريكارىكى دادپهروهرانهى كرد

هوكاره گونجاوهكان بو دهركردى ستاف كه پابهندى ريساكان نابن

ريساكان دهكرى هوكارى گونجاو دابين بكن بو دهركردى كارمندی تهمن سهروو 18 سالى كه فاكسينى و مرنگرتوه يان لهرووى پزىشكيبهوه نهبهخشاوه.

نهگرهكانى هوكارى گونجاو دهكرى ئهمانه بن:

- كارمهندهكه ناتوانى بهردهواميته له كاركردين له شوينهكهيدا بهي ئهوى كه خاوهنكار پيشنيلى نهركيكى كرديته يان سنورداركرديته كه لهلايهن ياساداناهوه سهپنرابيته، يان
- ههندى هوكارى ترى بهرتهى ترى هاوشيوه بو بيانوه هينانهوه بو دهركردى كارمنديك كه كارمهكات له شوينيك

نهگر بكرته، لهژير روشنايى بهلئىنامهى دامهزراندن، بو گواستهوهى كارمنديك، ئهه هوكارانهى دهركردين دهكرى جيبهجي نهكرين. ئهههش ئهه حالتههيه كاتيك كارمهندهكه دهوانرى بگوزارتهوه بؤسه ئهركهكانى تر كه وهرگرتهى فاكسين تيبدا دواكراو نيبه.

كاتيك خاوهنكاريك بهبهردهوامى بهشيوههيكى گشتهى پيوستى به ههمان ژمارهى كارمندان ههيه بو ئهناجمدانى كارمهك و ناتوانى شوينى ههموو ئهوانه بگورن كه فاكسينيان و مرنگرتوه و نهبهخشاون، ئهه نابيته بارودوخى زياد له پيوستى. هوكارى كوتايى هينان به بهلئىنامهى دامهزراندن بريته له دهركردين، نهك زيادكردين، وه كارمندی دهركراو مافى پارميهكى زياترى نيبه. ههه چهنده، لهه بارودوخانهدا، خاوهنكار دهبي بايهخ ديات بهوى كه چون به

دادپهروهری کارمندان همدبژ یریت بو گواستنهوه یان دهرکردن. پیوانهکانی هملیزاردن دهبی بابتهی بیت نهک جیاکاری.

هوکاری تری دهرکردن دهرکری سهر هملیدهن لهکاتی پیناسهکردنی داواکارییهکه. بو نمونه، نهگهر کارمندیک به ناپاکی بهلگهی نادروستی فاکسین وهرگرتنی پیشکش کرد، دهرکری نهوه بچینه خانهی خراپی رهوشت و تهناست دهرکری بچینه خانهی رهوشت خراپی گشتی.

ههرچهنده، وهرنهگرتنی فاکسین یان نهبهخشینی پزیشکی خوی لهخویدا نابیته رهوشت خراپی.

مالهکانی چاودیری دهبی به دادپهروهرانه و گونجاو مامله بکهن

کاتیک مائیکی چاودیری دهیوی دهرکردن نهجام بدات به هوکاریکی گونجاو، پیویسته ههروهها:

- ریکاریکی دادپهروهرانه پهیرمو بکات، وه
- به گونجاوی مامله بکات دهربارهی هوکاریکی گونجاو وکو هوکاریکی تهواو بو دهرکردن

نهوهنگاوانهی که مائیکی چاودیری پیویسته بایهخیان پیدبات بهرله دهرکردنی کارمندیک بریتیه له (تیبینی نهوه بکه که نهمانه گشتگیر نین):

- راونژکردن لهگهل کارمندی (سهیری بهشداری کردنی کسهی بکه ، له سهرموهدا)
- ناگادارکردنهوهی کارمندهکه له معترسی دهرکردن نهگهر بهلگه نههیننهوه که نهوان فاکسینیان وهرگرتنهوه یان بهخسراون له چوارچینهی خشتهی کاتی دیاریکراودا
- پیدانی ههل به کارمندهکه بو روونکردنهوهی بارودوخیان و ههر هوکاریک که دهرنهکرتن – نهمش بهشپوهیهکی ناسایی له دانیشتنیک دهبیت، بهلام دهرکری نهسه به کرداری بکرت یان نهگهر پیویست بیت لهریگهی تلهفونهوه
- ریگهدان به کهسهکه به هینانی نوینهری بهکیتی بازرگانی یاخود هاورپی کار
- نووسینهوه و بهشداریکردنی تیپینییهکانی ههر دانیشتنیکی فهرمی، بو دورکهوتنهوه له هملهتیهگیشتن یان مملانی لهسهر نهوهی که چی وترا
- گهران بعدوای جیگرمومکانی دهرکردن، بو نمونه هملی گواستنهوه که تیایدا فاکسین وهرگرتن داواکراو نییه
- ماملهکردن بهشپوهیهکی جیگیر (نهگور) کاتیک حالتهکان هاوشپوهن، بهلام دهبی جیاوازیبه پهیوهندیدارمکانی نوان حالتهکان لهبهرچاو بگیریت
- بریاردان لهسهر دهرنهجامیک و ناگادارکردنهوهی کارمندهکه سهبارمت به دهرنهجامهکه
- دابینکردنی مافی سکااکردن لهدژی دهرکردن

مالهکانی چاودیری دهبی بایهخ به سیاستی خویمان بدن و بلاوی بکهنهوه نهگهر کارمندیکی دهرکراو سکاالی کرد دژی دهرکردنهکی و کورسی وهرگرتنی فاکسینی تهواوکرد یان بهخشینی پزیشکی بهدهستهینا دوا دهرکردن، بهلام بهرله گوئیستبونی سکااکه. مالهکانی چاودیری پیویسته بایهخ بدن بهوهی که نایا نهوان لهم بارودوخانهدا کارمندان دهگهرینهوه یاخود نا، وه نایا موچهکانیان بو دهگهرینهوه نهگهر بیانگهرینهوه سهر کارمکانیان. دووباره، خاوهنکار دهبی به جیگیری و دادپهروهرانه مامله بکات. مؤلت لهوانیه جیگرموهیهکی گونجاوی دهرکردن بیت نهگهر کارگوزاریک رایبگهینن دهیوی بهتهواوی فاکسین وهربگریت یان بهخشینی پزیشکی بهدهستهیننیت. نهسه ههروهها دهرکری بیانوو بیت بو دواخستنی پیدانی تیپینی.

پیدانی تیپینی

داواکراوه که ههر ستافیک که بهلیننامهکیان کوتایی پی دههینریت لهبهر نهوهی که پابعد نین به ریساکان، نهوا لانی کهم تیپینی یاسای پییدریت. نهوان ههروهها دهبی ههر تیپینییهکی تری بهلیننامهکیان پییدریت، یان نهگهر بکرت، لهبری تیپینی پارهیان پی بدریت. بهشپوهیهکی ناسایی، بهجینههینانی داواکاری فاکسین وهرگرتن یان بهخشینی پزیشکی نابنه بیانوو دهرکردن بهبی تیپینی.

2010 یاسای پهکسانی

نهسه دژی یاسایه که جیاکاری بکرت لهدژی ههر کهسپک بههوکاری:

- رهگهز
- نهتهوه
- ئابین و بیروباوهر
- پهککوتیهی
- تهمن
- سکپری و مندالبون
- ناراسته‌ی سیکسی
- گورینی رهگهز
- هاوسهرگیری و هاوبهشی کومه‌لایهتی

ئهمانه ناسراون به 'تایه‌تمه‌ندییه پاریزراو مکان'.

جیاکاری نایاسایی دهکری ئهمانهش بگریتهوه (له‌نیوان شته‌کانی تردا):

- جیاکاری راسته‌وخۆ – مامله‌کردن له‌گه‌ل کسینک به تایه‌تمه‌ندییه‌کی پاریزراو به شیوه‌یه‌کی که‌متر له‌کسانی تر به‌هۆکاری تایه‌تمه‌ندییه‌کی پاریزراو
- جیاکاری ناراسته‌وخۆ – دانانی یاسا و ریخستن که جیه‌جی ده‌بن به‌سهر هموو کسینکدا، به‌لام کارینه‌ی خراپتری هه‌بیت تایه‌تمه‌ندییه‌کی پاریزراو له‌حاله‌تیکه‌ی ناپه‌سندی نه‌گونجاو که بیانوو نه‌بیت بۆ نهم کاره (سکپری و مندالبون تایه‌تمه‌ندی پاریزراوی په‌یوه‌ندیارنن به‌جیاکاری ناراسته‌وخۆ)

جیاکاری راسته‌وخۆ به‌شیوه‌یه‌کی ناسایی ناتوانی بیانوو بۆ به‌یترته‌وه، بۆیه، له‌بارودوخیکه‌ی زور سنوورداردا جیاکاری راسته‌وخۆ به‌هۆکاری ته‌من ده‌کری بیانو‌داربیت.

جیاکاری ناراسته‌وخۆ ده‌کری به‌دیاربه‌کوت کاتیک داواکاریه‌کی بی بیانوو هه‌بیت بۆ همومان به‌رله‌وه‌ی بچه‌ناو مالنیکه‌ی چاودیری، و‌مکو ده‌بی فاکسین و‌هرگیرانیت یان به‌خشینی پزیشکی هه‌بیت، به‌لام کارینه‌ی خراپتری هه‌بیت له‌سهر خه‌لک به‌تایه‌تمه‌ندییه‌کی پاریزراوی تایه‌تمه‌ندییه‌کی پاریزراوی هه‌رچهنده، کاتیک ئهم داواکاریه‌ی بتوانی بیانوو به‌یترته‌وه که په‌یوه‌ندی هه‌یه به‌هموو تایه‌تمه‌ندییه‌ی پاریزراو‌مکان، ئه‌وا جیاکاری ناراسته‌وخۆ بوونی نییه. بیانوو هه‌بانه‌وه‌ی بریتیه‌ له‌په‌شاندانی ئه‌وه‌ی که بنچینه‌که‌ی ریگایه‌که‌ی گونجاوه‌ بۆ به‌ده‌سته‌هینانی نامانجیکه‌ی ره‌وا. هه‌مان تاقیردنه‌وه‌ی جیه‌جی ده‌بیت به‌سهر ده‌کردنی کارگوزاریک به‌هۆکاری داواکاریه‌که‌ی به‌ریگه‌نه‌دان به‌کسینک که فاکسینی و‌هرنه‌گرتوه‌ به‌چوونه‌ ناو مالنیکه‌ی چاودیری، ته‌نیا ئه‌گه‌ر به‌خشرانیت.

ریساکان

ریساکان داوا له‌ماله‌کانی چاودیری ده‌کهن ته‌نیا ریگه‌ به‌و کارگوزارانه‌ی بدن که فاکسینیان و‌هرگرتوه‌ یان له‌رووی پزیشکیه‌وه‌ به‌خشران، یاخود ته‌مه‌نیان له‌خوار 18 سالیه‌وه‌یه‌ بچه‌ ناو مالنیکه‌ی چاودیری. به‌و پنیه، مالنیکه‌ی چاودیری ده‌توانی سوودوهربگریت له‌هه‌لاوێردنه‌ی ده‌ربه‌ری یاسا ئاساییه‌کانی قه‌ده‌غه‌کردنی جیاکاری. مالنیکه‌ی چاودیری هه‌روه‌ها پینشلی یاسای 2010ی په‌کسانی ناکات په‌یوه‌ندیار به‌کارکردن، ئه‌گه‌ر مالنیکه‌ی چاودیری هه‌ر شتیک بکات ده‌بی به‌گوتیه‌ی ریساکان بیت. ئه‌مه‌ش تانه‌وه‌ی په‌یوه‌ندی هه‌یه به‌ته‌من، په‌ککوتیه‌ی، ئابین یان بیروباوهر.

بۆیه‌هه‌لاوێردن روونیده‌کاته‌وه‌ که چی نابیته‌ جیاکاری نایاسایی په‌یوه‌ندیار به‌ته‌من، په‌ککوتیه‌ی، ئابین یان بیروباوهر بۆ مالنیکه‌ی چاودیری بۆ دلنیا‌بوون له‌وه‌ی که کسینکی سه‌روو 18 سالی که فاکسینی و‌هرنه‌گرتوه‌ و له‌رووی پزیشکیه‌وه‌ نه‌به‌خشراره‌ ناچیته‌ ناو مالنیکه‌ی چاودیری.

نهم‌هه‌لاوێردنه‌ بۆ چاره‌سه‌ری په‌کسان ناپه‌ریته‌وه‌ سه‌ر نه‌ته‌وه، ته‌من، ناراسته‌ی سیکسی، سکپری و مندالبون، گورینی ره‌گه‌ز، هاوسهرگیری و هاوبه‌شی کومه‌لایه‌تی.

بۆ نمونه، مالنیکه‌ی چاودیری که بریاریداوه‌ که ته‌نیا ستافی په‌ککوتیه‌کان ده‌ربکات چونکه‌ ئه‌وان په‌ککوتنه‌ن، ئه‌وا ناتوانی سوود له‌هه‌لاوێردنه‌ و‌هربگریت. ئه‌مه‌ش چونکه‌ ریساکان زور له‌ مالنیکه‌ی چاودیری ناکات که ته‌نیا ستافی په‌ککوتنه‌وان هه‌لبژیریت بۆ ده‌کردنیان.

هەر چهنده، کاتیک پیویست بیت که مالتیکی چاودیری همدنیک ستاف دهرکات له نهجامی ریساکان و هملژاردن و دهستنیشاندنی ستافی لهسەر بنه‌مای دادپهروهرانه و دور له-جیاکاری بیت، ئه‌وا هه‌لاوێردن به‌دهست ده‌بیت نه‌میش له‌بهر داواکاری ریساکان.

له‌ حاله‌تیکدا ئه‌گه‌ر به‌لگه‌ هه‌بیت که داواکارییه‌که سه‌پینراوه له‌لایهن ریساکانه‌وه بۆسه‌ر ئه‌وانه‌ی ته‌مه‌نیان له‌ سه‌رووی 18 سالییه‌وه‌یه بۆ ئه‌وه‌ی فاکسین وهر بگرن یان له‌رووی پزیشکییه‌وه به‌خه‌شترین که خه‌لک به‌خه‌نه ژیر زیانیکی دیاریکراو به‌ گه‌رانه‌وه بۆ تاییه‌تمه‌ندی پارێزراو، بۆیه مالتی چاودیری ده‌کرێ، له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌م هه‌لاوێردنه‌ی سه‌روه، بیانووی هه‌بیت بۆ ئه‌م چاره‌سه‌رکردنه‌.

پابه‌ندی مالتی چاودیری به‌ ریساکان به‌ ئه‌گه‌ریکی زۆروه ئامانجیکی ره‌وایه. چونکه مالتیکی چاودیری ناتوانی هه‌نگاوی تری گونجاو بنیت بۆ دورکه‌وتنه‌وه له‌ ده‌رکردنی ستاف (بۆ نمونه، گواسته‌وه‌ی بۆ نوسینگه‌ی سه‌ره‌کی، وه هه‌روه‌ها)، به‌ ئه‌گه‌ریکی زۆروه ده‌توانی ئه‌وه پیشان بدات که ده‌رکردن ریکاریکی گونجاو بۆ به‌ده‌سته‌پینانی ئامانجیکی ره‌وا و هه‌م ئه‌وه‌ی که بیانوو هه‌ینانه‌وه ریکاری ده‌کات له‌ هه‌ر جیاکارییه‌کی ناراسته‌وخۆ.

سیاسه‌تی فاکسین وهرگرتن وه ئه‌و به‌ریارانه‌ی له‌مه‌وه ده‌درین نابێ جیاکاری بکات له‌نیوان کارگوزاراندا.

بۆ نمونه، مالتیکی چاودیری که کارمه‌ندیکی سپی پیستی گواسته‌وه‌یه بۆ سه‌ر کاریکی تر که فاکسینی وهر نه‌گرتوه، وه کارمه‌ندیکی ره‌ش پیستی ده‌رکردوه که ئه‌ویش فاکسینی وهر نه‌گرتوه، له‌سه‌ر بنه‌مای ره‌چه‌له‌ک، ئه‌وا پینشیلی یاسای 2010 یه‌کسانی ده‌کات. یاخود مالتیکی چاودیری که مافی سه‌کالای داوه له‌ دژی ده‌رکردن به‌ کارمه‌ندیک له‌ ره‌گه‌زیکی ئاشکرا (نیر یان مێ) به‌لام ئه‌م مافه‌ی نه‌داوه به‌ کارمه‌ندی هاوهره‌گه‌زباز که به‌مه‌ش پینشیلی یاسای 2010 یه‌کسانی ده‌کات.

هه‌ر چهنده، زۆربه‌ی جیاکارییه‌ نایاساییه‌کان ناروونترن له‌مه‌.

1 نمونه‌ی

پێوانه‌ی به‌ریاردان له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی که چ کارمه‌ندیک فاکسین لێنه‌دراو بگوازرێته‌وه بۆسه‌ر کاری تر له‌وانه‌یه ناراسته‌وخۆ جیاکاری بیت له‌ دژی خه‌لک که په‌یوه‌ندیده‌ به‌ نابین ئه‌گه‌ر ئه‌و خه‌لکانه به‌ باشتر دابنرین که ده‌توانن له‌ رۆژانی په‌که‌شه‌مه‌دا کار بکه‌ن به‌تاییه‌تی کارگوزارانێ مەسیحی زیانلیکه‌وتوو. ئه‌م پێوانه‌یه پیویستی به‌ بیانوو هه‌ینانه‌وه هه‌یه وه‌کو ریکاریکی گونجاو بۆ به‌ده‌سته‌پینانی ئامانجیکی ره‌وا بۆ دورکه‌وتنه‌وه له‌ پینشیلکردنی یاسای 2010 یه‌کسانی.

2 نمونه‌ی

کارمه‌ندیکی په‌که‌وته له‌وانه‌یه توشی ئاسته‌نگ ببیت له‌ به‌ده‌سته‌پینانی فاکسین له‌ چوارچه‌ویه‌کی کاتی دیاریکراو، ئه‌مه‌ش به‌ هۆکاری جووله‌ی سنوورداری، یاخود توانای که‌متری هه‌یه له‌ به‌شداریکردن له‌ دانیشتی فه‌رمی له‌ریگه‌ی ته‌له‌فۆنه‌وه. له‌م بارودۆخانه‌دا، مالتی چاودیری ده‌بی ره‌چاوی ئه‌وه بکات که نایا پیویست ده‌کات که گۆرانکاری گونجاو نه‌جام بدریت بۆ دورکه‌وتنه‌وه له‌وه‌ی که‌سه په‌که‌وته‌که زیانی پینگات. ئه‌گه‌ر مالتی چاودیری شکستی هه‌ینا له‌ نه‌جامدانی گۆرانکاری گونجاو، ئه‌مه له‌وانه‌یه ببیته‌وه‌ی پینشیلکردنی یاسای 2010 یه‌کسانی که په‌یوه‌ندیده‌ به‌ کارمه‌ندی په‌که‌وته.

به‌شداریکردنی تاکه‌که‌سی و به‌کۆمه‌ل ده‌کرێ ریکاری باش بن بۆ دیاریکردن و چاره‌سه‌رکردنی ئه‌گه‌ری پینشیلکارییه‌کانی یاسای 2010 یه‌کسانی.

زانیاوی زیاتر له‌سه‌ر یاسای 2010 یه‌کسانی ده‌توانی بدۆزرێته‌وه له‌ [ویسایتی لێژنه‌ی مافه‌کانی مرقوف و یه‌کسانی: یه‌کسانی له‌ مافه‌کانی مرقوفدا - بنچینه‌کانی یاسایی مومارسه‌کردن له‌ دامه‌زراندندا.](#)

ئه‌م زانیارییه‌ی که له‌ سه‌روه‌دا دانراون ته‌نیا بۆ رینمایین. بارودۆخی یاسایی ته‌نیا ئه‌م کاته ده‌توانی هه‌له‌سه‌نگاندنی بۆ بکریته‌ ئه‌ویش به‌ گه‌رانه‌وه بۆ بارودۆخه تاییه‌ته‌کان که جیبه‌جی ده‌بن. خانه‌کانی چاودیری پیویسته له‌سه‌ریان نامۆزگاری یاسایی سه‌ربه‌خۆ له‌بهر چاوبگرن.

